

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 3. — telefon št. 3122, 3123,
inšpekcijski oddelki: Ljubljana, Sebe-
burgova ul. 4. — tel. 3492, 2492,
podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
4. — telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
3124, 3125, 31266.
Wien št. 105.241

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Ob ustanovitvi kluba poslancev JNS

V narodni skupščini se te dni ustanavlja klub poslancev JNS. Člani dosedanjega Neodvisnega kluba jugoslovenskih nacionalnih poslancev se bodo v celoti pridružili novemu klubu in tudi iz drugih opozicijskih klubov pričakujejo številnih prijav. Tako bo klub JNS že od vsega početka predstavljal v narodni skupščini močno homogeno ednico, ki bo v najoznejši zvezi s senatorskim klubom JNS mogla voditi energično, dobro premišljeno in uspešno politiko v smislu strankinega programa. Ustanovitev lastnega kluba v narodni skupščini je zunanji znak, da stopa JNS iz svoje dosedanje rezerve, ob enem pa odvarja vrsto organizatoričnih ukrepov, ki naj omogočijo odločno aktiviranje strankine delavnosti. Izvršiti se imajo pred vsem važne spremembe v vodstvu in v sestavi strankine organizacije.

V širokih krogih našega naroda razvoju prilik vedno bolj dokazuje, kako globoko so osnovana načela šestojanuarskega manifesta, ki je državno in narodno edinstvo postavil nad vsa vprašanja našega dnevnega življenja in nad vse posebne interese. JNS je bila ustanovljena, da organizira sodelovanje naroda pri izvajanju nove jugoslovenske politike, in je že po tem svojem poslanstvu v svojem bistvu demokratična organizacija. Danes JNS še bolj poudarja, da se bori za resnični nacionalni ljudski demokratizem, ki naj zagotovi česno svobodo, jamči pravno sigurnost in omogoči ljudstvu vodilni vpiv na vodstvo državnih in narodnih poslov, ki mora služiti nacionalni ideji kot vrhovnemu zakonu našega narodnega življenja. Vsa sumničnjenja, kakor da je JNS neka protidemokratska stranka, so se izkazale za neosnovane, kajti JNS je ravno tako energično odbila idejo tako zvane totalitarne države, kakor odklanja fašistične in komunistične ter druge slične politične metode. Nekaj časa sem so nasprotniki očitali JNS, da je hotela imeti monopol. To izmišljotino zavrača že samo dejstvo, da je ravno JNS dala novi družini in zborovalni zakon, ki je omogočil, da so bile poleg nje že za časa, ko je bila ona na oblasti, osnovane tudi druge stranke in da se po njem tudi še danes snujejo nove stranke.

Dogodki, ki se odigravajo v naši domovini dobro leto sem, znova dokazujejo kako dobro odgovarja program JNS potrebam zdrave narodne in državne politike in kako ravno ta program v svoji doslednosti in širokogrudnosti omogoča pravilno reševanje narodno-političnih, gospodarskih in prosvetnih vprašanj, ki danes, neresena, zavirajo izgraditev jugoslovenske države. Ta program je nacionalen in političen, osnovan na misli jugoslovenskega unitarizma. Iz nevednosti, ali pa iz prozornega političnega računa se dostikrat v javnosti unitarizem istoveti s centralizmom. Nasprotno je resnica. Unitaristični program JNS je protiven federaciji, toda je v enako energijo protiven centralistični ureditvi države, ki pomenja za našo Jugoslavijo, kakor se je izkazalo, nemogoče administrativni sistem. Ali unitarizem znači še več. On z vso odločnostjo podčrta, da je nosilec državnosti celokupni naš narod in da se državna politika ne sme voditi pod vplivom samo enega dela naroda, ali pa ene pokrajine države.

S te trdne osnove je omogočeno JNS, da jasno odredi svoje stališče tudi napram našemu najbolj perečemu organizatornemu vprašanju in našemu najtežjemu notranje-političnemu problemu. Nihče več danes ne more zapirati oči pred vprašanjem, ki je psihološko, plemensko, upravno, gospodarsko in socialno, a nosi v cellem svojem obsegu in celotni hrvatsko vprašanje. Le pravična in realna jugoslovenska politika bo mogla odstraniti vzroke nezadovoljstva hrvatskega prebivalstva, nezadovoljstvo, ki se v drugačni obliki, a iz sličnih vzrokov širi tudi med drugimi deli našega naroda. Stališče, ki so ga svoj čas zavzeli odlični predstavniki JNS v senatu in ki ga je podčrta tudi pohorska deklaracija, je danes brez dvoma stališče celokupne JNS: da je treba podpreti vsak resen poskus za pravilno rešitev hrvatskega vprašanja v skladu z načeli širokogrudnega jugoslovenskega unitarizma in na osnovi polne enakopravnosti vseh delov naroda in države.

V tej zvezi postaja posebno vprašanje notranje ureditve države eno najnujnejših. Nobeno odlaganje ni več mogoče. Lotiti se je treba izgraditve pokrajinskega sistema najširših samouprav in izvedbe najdalekosežnejše dekoncentracije državne oblasti. Mnoge izkušnje so nas vse izučile, kje so meje take razmejčitve. Država mora zadržati za sebe one posle, brez katerih kot celota ne more živeti, vse drugo pa je treba prepustiti pokrajinski samoupravi. Ta problem seveda ni samo upravno-političen, marveč je v nič manjši meri tudi finančno-političen. Z razdelitvijo poslov med državo in samoupravo je najožje povezana pravična razdelitev finančnih virov, ki se mora izvršiti tako, da notranja preure-

AZANA ALI CABALERO

Negotovost položaja po zmagi marksistov na španskem — Bojazen, da bo prišlo še do krvavega obračuna med obema taboroma

Madrid, 18. februarja. o. Volilna zmaga levice je zbudila v najbolj naseljenih okrajih glavnega mesta veliko navdušenje. Včeraj popoldne je na tisoče ljudi iz delavskega predmestja Quatro Caminos med vzklikanjem republik in prepevanjem socialistične himne odšlo v središču v notranjost mesta. V nekaterih predmestjih Madrida je prišlo včeraj tudi do izgrediv in do streljanja med političnimi nasprotniki, ki je zahtevalo dve smrtni žrtvi ter več ranjenec. Danes sta v mestu in Madridu v provincah zavlada zopet mir in red. Delavci so povsod pričeli z delom.

Po dosedanjih ugotovitvah je pridobil levičarski blok absolutno večino. Izmed 473 poslancev v novem parlamentu jih bo imel levičarski blok 260. Zmerni centrom dosedanje vlade je dosegel komaj 70 mandatov, dočim so osotli mandati razdeljeni na desničarske stranke, ki so pri nedeljskih volitvah doživele strahovit poraz. Agrarci in neodvisni desničarji so popolnoma izgubili, monarhisti pa so od prejšnjih 40 mandatov dobili samo še 16. Izmed desničarskih strank se je najboljše odrezala ljudska stranka Gila Roblesa, ki je po večini obdržala svoje postojanke in bo imela okrog 120 mandatov. Radikalna stranka bivšega ministrskega predsednika Lerrouxa je izšla iz volilnega boja hudo razredčena. Od prejšnjih 72 mandatov je ohranila samo še 15. Največji uspeh med levičarskimi skupinami je dosegla republikanska levice bivšega ministrskega predsednika Azane, ki je število svojih poslancev podesetorila. Močno ojačena se je vrnila v parlament tudi republikanska unija bivšega ministra Baria. Prej je imela 30, sedaj pa ima 50 mandatov. Socialni demokratje so svojih 50 mandatov povišali na 100. Komunisti, ki so imeli doslej samo enega poslanca, jih imajo v novem parlamentu 12.

Kdo bo sestavil novo vlado

Na podlagi izida volitev ni nobenega dvoma, da bo sedaj prišla na krmilo levičarska vlada. Glede na to, da je levičarski blok, ki ga je ustvaril in vodil bivši ministriški predsednik Azana, sklenil sporazum samo za volitve in ne prihaja v parlament kot kompaktna skupina, še ni jasno, kdo bo sestavil vlado. V nekaterih krogih smatrajo, da bi moral sestaviti vlado Azana kot vodja levičarskega bloka, drugi pa zopet mislijo, da socialni demokratje kot najmočnejša levičarska skupina ne bodo dopustili, da bi vlado sestavil zastopnik kakšne druge skupine. In čeprav bi prišlo do sporazuma med levičarji, bi položaj vlade v parlamentu vse prej kakor ugoden. Po starem španskem običaju dobi namreč predsednika parlamenta najmočnejša stranka, a to je katoliška ljudska stranka, ki ima 120 poslancev. Tako bo vlada v rokah levičarjev, predsedstvo parlamenta pa v rokah desničarjev. Ni izključeno zato, da bodo levičarji prelomili staro parlamentarno tradicijo in izvolili svoje predsedstvo.

Azana se ne želi maščevati

Madrid, 18. febr. o. Vodja ljudske fronte Azana je izjavil: Moji nasprotniki se nimajo ničesar bati, ker se ne želim maščevati. Pripravljen sem prevzeti sestavo vlade in bi v par urah lahko predložil svojo listo. Prevzem oblasti bo hitro izveden.

Končni izid volitev

Madrid, 18. februarja. o. Po najnovejših rezultatih ni nobenega dvoma več, da bo imel levičarski blok veliko večino v novem parlamentu. Sedaj je definitivno znano, da

so dobili levičarji izmed 473 mandatov 259, desničarji 147, centrumaši pa 67.

Posledice zmage levičarske fronte

Ker je vlada takoj po volitvah proglašila obsedno stanje, včeraj in danes ni prišlo do pomembnejših izgrediv. Na včerajšnji seji vlade, ki ji je prisostvoval tudi predsednik republike Zamora, je bilo sklenjeno, da vlada do končne ugotovitve volilnih rezultatov ostane na svojem mestu ter izda vse potrebne ukrepe za pomirjenje javnosti. V to svrhu je bila za 8 dni uvedena tudi stroga cenzura. V skladu z izidom volitev je vlada odredila, da se takoj pomilostijo vsi levičarski politični kaznjenci, ki so bili po večini že včeraj izpuščeni iz zaporov. Prav tako so se začeli vračati politični emigranti iz inozemstva, nasprotno pa je že odšlo v emigracijo mnogo desničarskih politikov, ki se boje maščevanja levičarjev.

Pogajanja med levičarskimi skupinami

Med levičarskimi skupinami so se že danes pričeli razgovori o sestavi bodoče vlade. Podrobnosti o razgovorih še niso znane, vsekakor pa računajo, da bo takoj po ostanki sedanje vlade sestavljena levičarska vlada.

Španijo čakajo viharji dogodki

Pariz, 18. februarja. o. Francoski listi zelo pesimistično komentirajo izid španskih volitev. Skoro vsi izražajo mnenje, da bo prišlo sedaj v Španiji do krvavega ob-

računa med desničarji in levičarji ter da čakajo Španijo še viharji dogodki. »Journal« opozarja na svoječasno prerokovanje Lenina, ki je dejal, da bo Španija druga država na svetu, ki bo sledila zgledu Rusije. Sprito prepričevalne zmage levičarjev bi po mnenju »Journala« ne bilo nič čudno, če bi se Leninovo prerokovanje uresničilo.

Nemški glasovi o rdeči zmagi

Berlin, 18. februarja. A.A. »Völkischer Beobachter« piše o izidu španskih volitev med drugim:

Od včeraj imamo v Evropi nov vir možnih kriz in zapletitajev. Po volilni zmagi levičarskih in revolucionarnih elementov na španskem prihaja zopet do prizorov, kakršne redno opažamo ob rdečih pobudah. Sedanja zmaga levice na španskem je nov dokaz nesposobnosti meščanskih strank, da bi obnovile gospodarsko življenje sploh in vrnilo državo v normalni tir. Ta volilni poraz je obenem osebni poraz Gila Roblesa, politika, na katerega je posebno mnogo zidal Vatikan in od katerega so mnogi pričakovali, da bo rešil Španijo. Ni še mogoče presoditi, kaj bo v Španiji prinesla najbližnja bodočnost. Za sedaj se nam zdi skoraj izključeno, da bi se ob 12. uri dobil v tej državi pogum in odločen mož, ki bi zmožen zaustaviti rdeči val. Vsekakor se bodo sosedni Španije v kratkem lahko prepričali, kaj pomeni ponovno oživiljevanje marksistične nadvlade v tej državi s prijateljskim sodelovanjem Moskve.

»Berliner Lokalanzeiger« pravi: Po takšnem izidu volitev se lahko reče, da stoji Španija pred zelo pomembnimi dogodki. Zmaga španske levice kaj lahko rodi vlado pouličnega terorja, neprestane krvave spopade in celo vrsto političnih umorov, skratka vse tiste pojave, ki jih je Španija že doživela v prvih strašnih letih po padcu španske monarhije. Levice je stopila v volilni boj z geslom nasilja in terorja in je s tem geslom tudi zmagala.

Kralj Boris na Oplencu

V spremstvu kneza-namestnika se je poklonil na grobu kralja Aleksandra — Avdiience

Beograd, 18. februarja. A.A. Danes ob 12. je prišel Nj. Vel. bolgarski kralj Boris na Oplenac skupaj z Nj. Vis. knezom namestnikom Pavlom in požel vanez na grob pokojnega kralja Aleksandra. Kralj Boris je prebil ob grobu nekaj trenutkov v globokem molku. Nato sta kralj Boris in knez Pavle obiskala staro cerkev vojda Karadjordja in njegov konak v Topoli.

Popoldne od 15. do 16. ure si je kralj Boris z Nj. Vis. knezom namestnikom ogledal muzej kneza Pavla v Beogradu. Nato je kralj Boris sprejel v avdienci kraljeva namestnika dr. Račenka Stančkovića in dr. Iva Perovića. Sprejel je tudi v posebni avdienci dr. Milana Stojadinovića, predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra.

Ruždi Aras v Beogradu

Turški zunanji minister o važnosti razgovorov kneza-namestnika v Londonu in Parizu

Beograd, 18. februarja. d. Včeraj popoldne je prišel v Beograd na poti v Ankaru turški zunanji minister Ruždi Aras. Na postaji so ga pozdravili ministriški predstavniki in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, turški poslanik Hajdar Ali, rumunski poslanik Guranescu, češkoslovaški poslanik Girsu in prvi tajnik grškega poslanstva Zamaria. Po pozdravu so se vsi umaknili v dvorsko čakalnico, kjer so se razgovarjali skoro do odhoda vlaka. Tik pred odhodom vlaka je turški zunanji minister Ruždi Aras izjavil novinarjem: »Razgovarjal sem se s predsednikom vlade in zunanjim ministrom dr. Stojadinovićem o sestanku Balkanske zveze, ki bo v Beogradu. Poudaril sem program dela tega zasedanja, poudarjam »program dela« in ne politike, ker ostane politika Balkanske zveze ista. S posebnim zadovoljstvom naj omenjam, da je bilo potovanje Nj. Vis. kneza namestnika Pavla v London in Pariz velike važnosti ne samo za Jugoslavijo, temveč za vse balkanske države. Zahvalil smo se mu za obisk, ki ga je napravil, in za koriste, ki jih je dosegel za nas. Srečen sem, ker morem to izreči v vaši prestolnici.

Turški zunanji minister Ruždi Aras je nato nadaljeval svojo pot z vlakom in ga je dr. Mladenovica spremljalo predsednik vlade dr. Stojadinović, s katerim je med tem nadaljeval posvetovanja.

ditev države ne bo pomenila za narod povečanja javnih bremen.

Ta velika politična vprašanja so prva, ki stopajo pred obnovljeno stranko, niso pa edina. V mnogem so odvisna, a vsekakor so najbolj tesno povezana s težkimi gospodarskimi in socialnimi problemi, ki istotako zahtevajo danes vso pažnjo in brigo in katerih reševanje tudi ne prenese več odlaganja. O vseh teh problemih bomo še spregovorili, ker jim je treba odkrito pogledati v oči. Ustanovitev kluba JNS v narodni skupščini in ostali ukrepi, ki mu bodo sledili, so dokaz, da JNS z novo in svežo voljo in odločnostjo stopa iz svoje rezerve, globoko prepričana, da so jugoslovenski elementi ostali zvesti njenemu programu in da so pripravljeni sediti njenemu ključu na novo delo.

Bolgarija bo vstopila v Balkansko zvezo

Sofija, 18. februarja. p. Na povratku iz Londona je danes potoval skozi Bolgarijo turški zunanji minister Ruždi Aras. Ze na meji v Dragomanu so ga pričakovali bolgarski ministriški predstavniki in zunanji minister Kjusievanov in turški poslanik v Sofiji Šefkija Bekar z višjimi uradniki bolgarskega zunanjega ministrstva. Kjusievanov in Ruždi Aras sta na potovanju do Sofije in na sofijški postaji imela zaupne razgovore. Ruždi Aras je pred odhodom vlaka sprejel novinarje in jim izjavil, da zastopniki držav Balkanske zveze smotno nadaljujejo svojo akcijo za združitev vseh balkanskih držav v okviru Balkanske zveze. Meseca marca bo v Beogradu konferenca zunanjih ministrov Balkanske zveze in bodo pri tej priliki razpravljali tudi o pristopu Bolgarije. Ruždi Aras je naglasil, da ga razgovori, ki jih je imel s kraljem Borisom in ministrskim predsednikom Kjusievanovim, utrdjujejo v prepričanju, da bo Bolgarija v najkrajšem času pristopila k Balkanski zvezi.

Podaljšanje zakona o nevtralnosti Amerike

Washington, 18. februarja. v. Reprezentativna zbornica je danes s 353:27 glasov sprejela resolucijo, s katero se dosedanj zakon o nevtralnosti podaljša do 1. februarja 1937. Ista resolucija je bila predložena senatu, ki bo o njej odločil jutri.

Šoferska stavka v Atenah

Atene, 18. februarja. b. Tukaj je prišlo do stavke avtobusov in avtotaksijev in sicer zaradi povišanja cen bencina. Obstoji nevarnost, da se bo stavka razširila tudi na province.

Petrolejski vrelec na Madžarskem

Budimpešta, 18. februarja. A.A. Pri Mihaelyju blizu avstrijske meje so izsledili petrolejski vrelec. Neka severnoameriška družba je že dobila od madžarske vlade koncesijo ter je vrelec že začela izrabljati.

Titulescu pojde v Moskvo

Obnova trgovinskih odnošajev med Rusijo in Rumunijo po 20 letih

London, 18. februarja. d. Reuterjev urad poroča iz Moskve, da bo rumunski zunanji minister Titulescu bržkone prišel po ratifikaciji francosko-ruskega pakta v Moskvo, kjer bo zaključil pogodbo med Rusijo in Rumunijo o medsebojni pomoči. Do obiska v Moskvi naj bi prišlo meseca marca. Rusko-rumunska pogodba bi vsebovala splošne smernice francosko-ruske in češkoslovaške—ruske pogodbe.

Trgovinska pogodba med Rusijo in Rumunijo

Bukarešta, 18. februarja. d. Trgovinski minister dr. Costinescu in ruski poslanik Ostrovski sta včeraj podpisala pogodbo o plačilnem prometu med Rumunijo in Rusijo. Pogodba določa popolno ravnotežje v blagovnem prometu med obema državama. Plačila za blago, uvoženo iz Rusije v Ru-

Kralj Karol na povratku iz inozemstva

Pariz, 18. februarja. A.A. Rumunski kralj Karol II. je odpotoval davi iz Nice v Bukarešto.

Kralj Karol se bo na povratku bržkone ustavil v Beogradu, kjer bo par dni gost Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in svoje sestre Nj. Vel. kraljice Marije.

Avstrijsko-italijanska posvetovanja

Avstrijski zunanji minister dr. Berger v Florenci, odkoder bo odpotoval skupno s Starhembergom v Rim

Rim, 18. februarja. o. Službeno objavlja, da bo avstrijski zunanji minister Berger-Waldenegg, ki je prišel včeraj v Italijo, ostal v Florenci osem dni in imel več razgovorov z zastopniki italijanske vlade. Danes je odpotoval v Florencio državni podtajnik v zunanjem ministertvu Suvich. Berger-Waldenegg bo po razgovoru z njim prišel ob koncu tedna najbrže še v Rim, kjer se bo sestal z Mussolinijem. Po neki verziji, ki pa še ni potrjena, bo Berger-Waldenegg počakal v Florenci podkancelarja Starhemberga, ki bi imel priti tja kak v petek ali soboto z letalom, da bi potem skupno z njim odpotoval v Rim.

Sedanja italijansko-avstrijska posvetovanja spravljajo listi v zvezo z obiskom italijanskega poslanika Cerruttija v Parizu pri francoskem zunanjem ministru Flandinu. Kakor poroča »Tribuna«, je Flandin obvestil pri tej priliki Cerruttija o razgovorih, ki jih je imel s predsednikom češkoslovaške vlade dr. Hodžo o podunavskem vprašanju. Razen tega je Flandin zahteval od Cerruttija gotove informacije o stališču, ki ga Italija zavzema glede na abesinsko vprašanje po svoji zmagi na severni fronti.

Diplomatska posvetovanja v Parizu

Pariz, 18. februarja. o. Zunanji minister Flandin je sprejel italijanskega poslanika Cerruttija. Glede na ta sestanek trdijo v

političnih krogih, da je Flandin italijanskemu poslaniku med drugim sporočil, da italijanski uspeh pri Makali prav nič ne izpreminja diplomatskega položaja in da niso niti v Londonu niti v Parizu pripravljeni za nova pogajanja.

Tudi predsednik ženevskega sankcijskega odbora osemnajstih Vasconcellos je imel razgovor s Flandinom katerega je povabil, naj se udeleži prihodnje seje odbora osemnajstih v Ženevi, na kateri se ima sklepati o petrolejskih sankcijah. Seja bo bržkone 9. marca. Flandin je odgovoril, da bo prišel v Ženevo, če se bo seje udeležil tudi angleški zunanji minister Eden.

V nadaljevanju svojih političnih razgovorov je zunanji minister Flandin danes sprejel papeževga nuncija Magliona.

Dr. Hodža zopet v Pragi

Praga, 18. februarja. d. Včeraj ob 17. se je vrnil predsednik vlade zunanji minister dr. Ivan Hodža s svojega obiska v Parizu. K sprejemu je prišel na postajo poleg drugih tudi jugoslovenski poslanik dr. Protić.

Dr. Hodža bo v petek odpotoval v Beograd. V Jugoslaviji bo ostal do 25. februarja.

Beckov obisk v Bruslju

Varšava, 18. februarja. b. Uradno objavlja, da bo zunanji minister polkovnik Beck 2. marca odpotoval v Belgijo, na kar bo belgijski ministriški predsednik Van Zeeland vrnil polet Varšavi.

Delo za preosnovno JNS

Ustanovitev poslanskega kluba — Sklicanje strankinoga ožjega glavnega odbora

Beograd, 18. februara. p. Z. Ozirom na reorganizaciju JNS se bo vršila prihodnja dni u narodni skupštini nova pregrupacija poslanaca. Neodvisni klub jugoslovenskih nacionalnih poslanaca je skicirao, da u celoti stopi u klub JNS, ki se po formirani u narodni skupštini. Razen poslanaca tega kluba se bodo pridružili novemu klubu tudi mnogi poslanci iz Narodnega delovnega kluba, med njimi, kakor se govori, skoro vsi njegovi slovenski člani. Tudi cela vrsta poslanaca iz sedanjega Jevtičevega kluba je že izjavila, da bo pristopila u klub JNS. Zatrjuje se, da bodo priprave za ustanovitev kluba JNS gotovo že v teku tega tedna, nakar se bo izvršilo konstituiranje kluba.

Verjetno je, da bosta senatski klub JNS, kateremu je kakor znano združena večina senatorjev, ter skupščinski klub JNS v svojo funkcijo enotnosti svoje politike ustanovila tudi skupno vodstvo v kakršnikoli obliki.

Prihodnji teden bo seja ožjega glavnega odbora JNS, ki je formalno pristojen, da odobri nameravane spremembe u statutu stranke. Kakor se čuje, se bo predvsem izvršila reorganizacija vodstva. Vrhovne posle stranke naj v bodoče vodi predsednik skupno z generalnim sekretarjem in posebnim 12članskim izvršnim odborom, ki bo merodajen za politiko in taktiko stranke ter bo organiziral tudi čim večjo aktivnost stranke na terenu. Po banovinah se

bodo organizirali banovinski odbori stranke in se bo na ta način izvedla potrebna decentralizacija, ki bo olajšala organizacijsko in politično delo. V kratkem se bodo pričele konference strankinih zaupnikov u raznih delih države.

Vodstvo stranke je zadnje dni dobilo iz mnogih krajev države pozive in poročila, ki kažejo, kako velik kader pristajev u vseh delih naroda ostal zvest načelom stranke.

Ustanovitev zemljoradniškega poslanskega kluba

Beograd, 18. februara. p. Ze dalje časa se je med narodnimi poslanci napovedovala ustanovitev novega poslanskega kluba, ki ga naj bi tvorili pristajši zemljoradniški kraji u Jevtičevem klubu. Sedaj je prišlo končno do ustanovitve tega kluba, u katerega je vstopilo deset poslanaca iz Jevtičevega kluba pod vodstvom bivšega ministra za kmetijstvo dr. Dragutina Jankovića ter ideologa zemljoradnikov, zbranih okoli Glavnega saveza zemljoradniških združenj, nar. poslanka Voje Djordjevića. Ob priliki ustanovitve novega »Narodnega zemljoradniškega kluba« so izdelali prizadeti poslanci daljša obvestila, u katerem pravijo, da so za zadržno ureditev države in da bodo v bodoče zastopali to politiko tudi u narodni skupštini.

Skupščina zopet odgođena za teden dni

Ker je opozicija nadaljevala z obstrukcijo, je bila tudi včerašnja seja predčasno zaključena, prihodnja pa sklicana za prihodnji terek

Beograd, 18. februara. p. Današnja seja je bila zopet kratka. Trajala je komaj dobrih 20 minut. Ker je opozicija nadaljevala s svojo obstrukcijo, je moral predsednik sejo najprej prekiniti, nato pa zaključiti. Nepovedal je prihodnjo sejo šele za prihodnji terek, dne 25. februara.

Do te odgoditve je prišlo pred vsem zaradi tega, ker je vlada stavila predlog, naj narodna skupščina stavi finančnemu odboru tridnevni rok, da dokonča proračunsko razpravo in predloži plenumu svoje poročilo. Če finančni odbor tega ne stori u določenem roku, naj skupščina ne glede na delo finančnega odbora po nujnem in skrajšanem postopku konča proračunsko razpravo. Glasovanje o tem se je izvršilo u največjem prerekanju.

Seja je bila napovedana za 10 ur, pričela pa se je zopet šele par minut pred 12. Pred tem se je vršilo u kabinetu predsednika Čirića dolgotrajno posvetovanje vodilnih članov vladne večine.

Po otvoritvi seje je bil danes u miru prečitani brez debate odoben zapisnik zadnje seje. Takoj nato je predsednik Čirić ob veliki pozornosti vse zbornice sporočil, da je stavila vlada po finančnem ministru Dušanu Leticu narodni skupščini nujen predlog, ki se glasi:

»Po členu 102 ustave kraljevine Jugoslavije sem imel čast, da sem s svojim aktom št. 10.830/VII z dne 19. novembra predložil narodni skupščini u odobritev predlog državnega proračuna s finančnim zakonom za leto 1936/37. Ta predlog je bil dne 23. januarja t. l. dostavljen finančnemu odboru narodne skupščine na proučevanje. Finančni odbor je razpravljal o tem predlogu na svojih sejah od 29. januarja do 6. februara, ko je pri glasovanju proračunski predlog u načelu odklonil s 16 proti 15 glasovom. Takoj po glasovanju je predsednik finančnega odbora u svojim dopisom št. 58 obvestil predsednika narodne skupščine o rezultatu glasovanja s pripombo, da bo naknadno, čim bo dobil poročilo večini u manjšine finančnega odbora, to poročilo dostavil plenumu narodne skupščine u svrhu nadaljnega postopanja.«

Opozicija je začela pri tem hrupno protestirati, češ da to ni točno. Predsednik je doigo miril, potem pa nadaljeval čitanje vladnega predloga:

»Manjšina finančnega odbora je že 10. t. m. dostavila predsedstvu narodne skupščine svoje poročilo, večina finančnega odbora pa tega še vse do danes ni storila in izgleda, da tega tudi še sedaj ne misli tako kmalu storiti. Sprito takega položaja in neupravičenega zadrževanja proračuna u finančnem odboru obstoja nevarnost, da proračun ne bo pravočasno sprejet. Zato mi je čast na osnovi člena 56 skupščinskega poslovnika predlagati, naj narodna skupščina prizna predlogu proračuna u finančnega zakona za leto 1936/37 nujnost in 1. določi finančnemu odboru tridnevni rok za predložitev njegovega poročila. 2. tega roka u nobenem primeru ne podaljša in 3. u smislu člena 63 in 64 skupščinskega poslovnika ne glede na to, ali bo večina finančnega odbora predložila svoje poročilo ali ne, takoj prične u plenumu s proračunsko razpravo in sicer na prvi seji po poteku tridnevnega roka, ki je stavljen finančnemu odboru.«

Predlog vlade je izzval pri opoziciji viharne proteste. Nastal je zopet hrup, da ni bilo razumeti nič besede. V tem hrupu je stopil pred predsedniško mizo predsednik finančnega odbora nar. posl. Mita Dimitrijević in zahteval besedo.

Predsednik Čirić: O čem želite govoriti? Dimitrijević: O predlogu vlade. Predsednik: O tem ni debate. Zato ne dobite besede.

To je signal za nov hrup. Poslanci so razbijali po klopih in zahtevali, da dobi Dimitrijević besedo. Nar. posl. Nikola Kabašin je zahteval besedo, da bi govoril o kršitvi poslovnika. Ko je predsednik Čirić na to pristal, je Kabašin stopil na govorniški oder in hotel govoriti. Sedaj pa je proti temu protestirala vladna večina in Kabašin sploh ni prišel do besede. V dvorani ni bilo močeno ničesar več razumeti. Glasom stenografskih beležek je bil nadaljnji potek seje naslednji: Predsednik Čirić je dal predlog finančnega ministra na glasovanje z besedami: »Oni narodni

poslanci, ki so proti predlogu, ki sem ga pravkar prečital, naj vstanejo.« Večina je obsedela in predsednik je proglasil, da je predlog sprejet, nato pa sejo prekinil, ker se nemir ni hotel polati.

Po desetminutnem odmoru se je seja nadaljevala u enako nemirnom in napetom razpoloženju, u kakršnem je bila prekinjena. Kljub grožnjam predsednika Čirića, da bo uporabil proti razgrajajem določbe poslovnika, opozicija ni hotela opustiti, ni o milosti svoje obstrukcije. Zato je predsednik ob 12.20 sejo prekinil ter sklical prihodnjo sejo z istim dnevnim redom za terek. 25. t. m. ob 10. dopoldne.

Seja finančnega odbora

Beograd, 18. februara. p. Finančni odbor narodne skupščine je imel danes popoldne sejo, kateri je prisostvoval tudi finančni minister g. Dušan Letica. Pred prehodom na dnevni red je narodni poslanec Pentenović podal naslednjo izjavo: »Poslanski klubi opozicije u narodni skupščini smatrajo, da je načelna razprava in načelno glasovanje o proračunu čisto politični akt, ki predstavlja nezaupnico vladi. Smatrajo zato, da je finančni odbor dolžan razpravljati o proračunu tudi u podrobnostih ter s tem izvršiti svojo posebno nalogo, ki mu je poverjena od narodne skupščine. Zaradi tega predlagajo, da finančni odbor ta predlog sprejme ter prične podrobno razpravo o proračunu.«

Nar. posl. Voja Lazić se je protivil temu predlogu ter zahteval, da finančni odbor proračun zavrne ter sploh ne predloži plenumu narodne skupščine nikakega poročila.

Nar. posl. dr. Roglič, član skupščinske večine, je s pravnega stališča tolmačil določbe skupščinskega poslovnika ter dokazoval, da finančni odbor po načelni odklonitvi proračuna nima več pravice nadaljevati proračunsko razpravo, marveč naj vrne proračun plenumu narodne skupščine s poročiloma svoje večine u manjšine.

Nar. posl. dr. Kosić se je pridružil predlogu posl. Pinterovića, nar. posl. dr. Kroft, zastopnik nemške manjšine in član JRZ, je izrazil mnenje, da finančni odbor nima več pravice razpravljati o proračunu.

Predsednik finančnega odbora Mita Dimitrijević je v kratkem govoru naglasil, da želi finančni odbor dokazati svojo mirnoljubnost in pravilno razumevanje državnih interesov; zaradi tega daje predlog poslanca Pinterovića na glasovanje. Večina finančnega odbora je s 15 glasovi sklenila, da se na prihodnji seji, ki bo jutri popoldne, prične podrobna razprava o proračunu.

Seja kluba JRZ

Beograd, 18. februara. r. Poslanski klub JRZ in klub skupščinske večine sta imela noćno skupno sejo od 6. do 9. popoldne. Seji so prisostvovali predsednik vlade dr. Stojadinović in nekateri ministri. Predsednik vlade je imel daljši govor, u katerem je orisal sedanjí politični položaj, za njim pa je govoril minister za gospodstvo in rudnike Djura Janković. Sprejeta sta bila naslednja dva sklepa:

Klub skupščinske večine in poslanski klub JRZ sta zavzela stališče, da je sklep narodne skupščine o nujnosti zakonskega predloga o državnem proračunu in finančnega zakona za 1936/37 popolnoma ušten, da bo moči proračun o pravem času sprejeti.

Naprosila se predsednik narodne skupščine, da izda vse potrebne ukrepe u svrhu zaštite ugleda narodne skupščine in da z izvajanjem zakona o poslovniku narodne skupščine omogoči neovirano u pravilno delo.

Sklicanje grške zbornice

Atene, 18. februara. b. Nova grška zbornica je sklicana za 27. februar. Otvoritveni govor bo imel kralj.

Beležke

Neuspeh dr. Mačka pri zborničnih volitvah

V nedelo so bile volitve u trgovski odsek Trgovsko-industrijske zbornice u Zagrebu. Volitve so dobile političen pomen, ker je dr. Maček označil listo Ivana Penića za edino pravo hrvatsko listo in pozval vse svoje pristaje, da volijo to listo, dočim je lista Ivana Prpića ostro odklonil. Rezultat je pokazal, da tokrat dr. Mačkova beseda ni več absolutno zalega. Lista g. Penića je sicer dobila 816 glasov, Prpićeva pa samo 456, toda volilna udeležba je bila skrajno pičila. Od 3547 volilcev jih je volilo samo 1272, akoravno so mačkovi razvijli živahno agitacijo. Ogromna večina trgovcev se torej ni odzvala Mačkovemu pozivu, a od tistih, ki so volili, sta skoraj dve pećini oddali svoje glasove Prpiću.

Razumljivo je, da so mačkovec precej deprimirani. Njihov poskus mešati zbornične volitve u dnevno politiko, se ni obnesel. Penićev uspeh je le navidezen in u stvari predstavlja neuspeh dr. Mačka. Rezultat se u zagrebski javnosti mnogo tolmači kot dokaz, da je Mačkov pokret že presegel svoj vrhunec in da množice postajajo že nekoliko utrjene od same opozicije in velikih besed raznih agitatorjev in voditeljev. Koliko je to mnenje točno, se da le težko presoditi. Vsekakor je pa nedeljski volilni rezultat zelo zanimiv.

Konferenca vodstva Ljotičevega »Zbora«

V nedeljo in ponedeljek je bila u Beogradu konferenca 94 delegatov »Zbora«. Konferenci je predsedoval g. Dimitrije Ljotić. Glavni del razprave se je nanašal na poživljenje akcije med ljudstvom ter na metode dela za zbiranje pristajev »Zbora«. Bila je izvoljena posebna komisija, ki bo izdelala program pokreta na podlagi doslej objavljenih »Osnovnih načel u smernic«. Končno je bilo sklenjeno, da mora ostati pokret »Zbor« tuden u bodoče neodvisen in da se ne sme vezati na nobeno drugo politično skupino.

Značilne občinske volitve

V Tomini, najvećji kmećki občini sreza Sanski most u vrbarski banovini so bile u nedeljo občinske volitve. Postavljene so bile liste združene opozicije, JRZ in Hodževine Narodne stranke. Za volitve je vladalo u javnosti veliko zanimanje ter so vse tri stranke napele vse moći, da bi dosegle čim večji uspeh. Pri volitvah je volilo od 2450 vpisanih volilcev 1611 in sicer za listo združene opozicije 514, JRZ 546 ter listo Hodžev 551 volilcev. Zmagala je torej lista Hodževine narodne stranke, ki je s petimi glasovi relativne večine dobila dve tretjini vseh občinskih odbornikov.

Sit je politike

Znani ameriški pisatelj Upton Sinclair je sklenil umakniti se iz političnega življenja ter se zopet posvetiti samo pisateljevanju. Upton Sinclair je zaslovel po svojih socialnih romanih iz ameriškega življenja. Zaradi svojega levčarskega nastojenja je prišel na glas, da je komunist. Leta 1934. pa se je posvetil politiki ter se je pridružil demokratom. Ti so ga kandidirali za guvernerja Kalifornije. Pri volitvah pa je grdo propadel, čeprav je razvil obsežen program, kako bo odpravil brezposelnost u Kaliforniji in je poleg tega izdelal še načrt za starostno zavarovanje vsega prebivalstva u Kaliforniji. Nekaj časa po njegovem volilnem porazu ni bilo ničesar slišati o njem, zdaj pa poročajo listi, da je politike sit in da se bo zepoet posvetil samo pisateljevanju.

Razprava o ruskem paktu

Pariz, 18. februara. w. Ob slabem zanimanju zbornice in občinstva se je danes nadaljevala debata o ratifikaciji rusko-francoskega pakta. Poslanec desnice Ksaver Vallat je nastopil proti predlogu ter je izjavil, da je Francija vezana na tako razširjeno mrežo paktov, da u Evropi skoraj ne more izbruhniti konflikt, u katerega ne bi bila vmešana tudi Francija. Na podlagi ruskega pakta, ki je docela vojaški pakt, mora Francija Rusiji za primer vojne nuditi hitro in učinkovito pomoć, dočim bo podpora Sovjetske Rusije Franciji zelo dvomljive vrednosti. Govornik je svaril pred tem, da bi se proti Nemćiji vodila politika boćede žice in da bi se u Nemćiji ojačil vtič, da gre za njeno okoltitev. Na koncu je Vallat pozval zbornico, naj odkloni ratifikacijo pakta, ki za Francijo ni samo brez koristi, temveć celo nevaren, in more le samo povećati obstojeće napetosti. Debata se bo nadaljevala jutri, ko bo ob koncu povzel besedo zunanji minister Flaudin in se zavzel za ratifikacijo pakta.

Naši vojaki smučarji u Franciji

Pariz, 18. februara. AA. Veliki sportni dnevnik »L'Autoc« poroća iz Chamonixa o priliki prihoda jugoslovenskega smučarskega moštva: Zanimivo je, da je Jugoslavija prvić poslala u Francijo vojaško smučarsko moštvo, da se udeleži naših velikih amućarskih tekem. Jugoslovensko smučarsko moštvo je sprejel župan Chamonixa, nu u družbi občinskih odbornikov želeć dobrodošlico u imenu prebivalstva ter mu priredil zakusko u svećani dvorani kazine.

Lep sportni uspeh Jugoslavije na Dansken

Kodanj, 18. februara. d. V Kodanju se je vršil teniški dvomatch med Dansko u Jugoslavijo. Zmagala je nadmoćno Jugoslavija s 5:0. Rezultati so bili: Kukuljević je premagal Sven Sperlinga s 6:2 in 6:3; Bekkevalda pa s 6:3 in 6:2; Palada Ulricha 9:7 in 6:3; Nielsen pa 6:3 in 6:1. U doblu sta Jugoslovena zmagala nad Ulrichom in Nielsenom 6:3, 7:5, 5:7, 3:6 in 8:6.

Revolucija u Paragvaju

Bivši bojevniki iz Gran Chaca strmoglavili sedanjega predsednika republike dr. Ayalo

Asuncion, 18. februara. d. V Paragvaju je izbruhnula revolucija, ki je napjerena proti sedanjemu predsedniku republike dr. Ayali. Najprej so se uprli bojevniki iz vojne u Bolivijo, ki so se jim pridružile nato tudi vladne čete. Upornike vodi sloviti polkovnik Franco, ki se je proslavil u prećekli vojni u Bolivijo. Revolucionarji so uspeli na vsej črti. Predsednik republike in vrhovni vojaški poveljnik sta pobegnula, zunanega ministra pa so uporniki aretirali.

Po večerajšnjih hudih bojih med uporniki in vladí zvestimi četami je bilo danes u mestu razmeroma mirno. Uporniki najstrože nadzirajo promet u državi in je zato tudi težko zvedeti, kaj se prav za prav dogaja u državi. Baje se skriva predsednik republike dr. Ayala u pomorskem arzenalu, kjer se brani proti upornikom z mornarićkimi četami in policisti.

Kakor se govori, bo izvoljen za novega predsednika polkovnik Franco, ki živi že nekaj časa u Buenos Airesu in se bo u kratkem vrnil u Asuncion.

Popolna zmaga upornikov

Asuncion, 18. februara. g. Po dveurnih bojih se je vlada brezpogojno vdala upornikom. Uporniki čakajo sedaj na prihod popularnega polkovnika Franca, ki bo prevzel sestavo vlade. Većerajšnji poulični boji so bili zelo krvavi ter so zahtevali na obeh straneh mnogo mrtvih in ranjenih. Policijske čete in mornarji, ki so branile predsednika Ayala u mornarićkem arzenalu, so se že predali upornikom. Predsednik Ayala je pobegnil na vojni ladji.

Z abesinskih bojišč

Italijanske vesti o položaju na severni fronti po bitki u pokrajini Enderti

Rim, 18. februara. AA. Propagandno ministristvo je objavilo naslednji komunikacije št. 129:

Sovražnikove izgube so po bitki u Enderti zelo velike. U onih delih bojišća, kjer se je skušal upirati, je pustil mnogo mrtvih. Mislijo, da je padlo pet do šest tisoć Abesincev, število ranjencev pa mora biti še enkrat toliko. Naše čete so zajele zelo mnogo Abesincev. Na naši strani je padlo 12 častnikov in 176 vojakov, ranjenih je pa 24 častnikov in 575 vojakov. Med padlimi in ranjenimi vojaki so tudi vojaki vojske rasa Gukše.

Od mnogostevilnih letal, ki so sodelovala pri obstreljevanju, se eno ni vrnilo. Letalci uspešno preganjajo sovražne oddelke, ki se u velikem neredu umikajo proti jugu.

Makala, 18. februara. AA. Agencija Stefani poroća: Čete rasa Mulugeta beže naprej u velikem neredu. Italijanska letala preganjajo bežeće nasprotnike, vojaštvo pa nadaljuje čišćenje pokrajine Ambe Aradama. Prepeljali so u bolnišnice tudi mnogostevilne abesinske ranjence. Med ujetniki, ki so jih Italijani zajeli u zadnjih bojih, je tudi abesinski poveljnik Gras Macajele Temre, ki se je udelešil tudi že vojne u Italijani l. 1896; med plećom pa je tudi prilijaga rasa Mulugete in njegova odlikovanja.

Bombardiranje Hararja

Harar, 18. febr. AA. Reuter poroća: Italijanska letala so u nedeljo bombardirala mesto Harar. Škode ni bilo.

Banovinski svet

Celodnevna razprava o proračunu kmetijskega oddelka

Ljubljana, 18. februara

Drugi dan zasedanja banovinskega sveta je bil izpolnjen za razpravo o proračunu kmetijskega oddelka, ki znaša 11.251.598 Din. Uvodno poročilo je podal načelnik oddelka inž. Podgornik. Velika zadolžitve kmećkih posestev, pomanjkanje kredita zaradi kmećke zaštite in splošne težave so onemogoćile vsako večjo sistematično akcijo za pospeševanje posameznih kmetijskih panog. Kmetijski pouk in kmećska vzgoja sta se vršila lani u tećajih (690 tećajev s 23.000 poslušalci), u kmećsko-gospodinskih nadaljevalnih šolah, u potovalnih gospodinskih tećajih (21 tećajev s 15 učnimi moćmi in 396 udeleženkami) ter u strokovnih kmetijskih in gospodinskih šolah. Od 6 zasebnih gospodinskih šol so bile gmotno podpirane šole u Marjanišću, u St. Jerneju in Repnjah. Nadaljevalnih šol deluje sedaj 133 s skupno 10.062 poslušalci in 214 učnimi moćmi. Kmetijskih in gospodinskih razstav je bilo 40.

Za pospeševanje govedoreje je banovina prispevala za nabavo 78 bikov, priredila prenovanje pri 24 selekcijskih organizacijah ter posebno pospeševala selekcijske organizacije, so prejele podporo 73.000 Din. Banovina je po polovićni ceni preskrbovala posameznim rejcem tudi plemenске merjence (150) iz priznanih centrov, perutninarjem pa peteline in kokoši rjave štajerske pasme (skupno 714). Pospeševanje nekaterih kmetijskih panog je bilo prepušćeno strokovnim organizacijam, katere je banovina neposredno podpirala. Mlekarstvo se je razvijalo pred vsem u okviru združništva, ki ga je banovina tudi izdatno »podpirala«. Posebna pozornost se je posvećala gnojščem in gnojnićnim črpalkam. U banovini je sedaj okrog 75.000 gnojšč, urejenih pa le 4200; letos bo urejenih nadaljnjih 400. Banska uprava je lani prispevala za gnojšća in gnojnićne črpalke 350.000 Din.

U banovini je preko 90 koncesioniranih privatnih trsnic. Za pobiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev se je organiziralo 6 postaj, za obrambo proti pomladanskim pozebam 300 vremenskih postaj. Banska uprava pa je najveć žrtvovala za zatiranje samorodnic (eno tretjino vseh sredstev za vinogradništvo). Podpirala je vinske razstave. Enako je podpirala sadne razstave (14), posebno pa se prireditve sadnega sejma u Mariboru in pomološke razstave u Ljubljani. Prispevala je kmetijskim korporacijam za nabavo škroplilnic, posameznim šolam in zavodom porazdelila sadike, za vladno podporo ustanovila 14 postaj za zatiranje sadnih škodljivcev, podprla končno tudi zgraditev 8 modernih brezdimnih sadnih sušilnic.

Podpore raznim združenjem ter za združnić tisk so znašale 312.000 Din. Poseben referat o veterinarstvu je podal g. dr. Stegu. Govoril je o težkem položaju subvencioniranih veterinarjev u banovini, ki naj bi u praksi nadomestilo državne sreske veterinarje. Doslej njih položaj ni bil urejen, zato se svojemu delu tudi niso posvećali z ambicijo in verno. Na drugi strani pa je ljudem veterinarske pomoći primanjkovalo, ker niso mogli vedno računati na državne veterinarje, zaradi česar je živinoreja trpela hudo škodo. Sedaj se bo položaj subvencioniranih veterinarjev uredil tako, da bodo pragmatizirani. Priznala se jim bo pravica do zavarovanja in pokojnine, doloćil pa se jim bo tudi služben delokrog ter se bodo tudi izven njega pritegnili u razne živinorejske institucije.

Treći referat je podal inspektor g. šivice o žumarstvu. Tudi on je podal najprej pregled dela po proračunu za leto 1935/1936. Izpolnjevala so se gozdne drevesnice, sreskih kmetijskih odborov, pogozdovale golčave in oddajale sadike za pogozdovanje golčav, podpirali gojenci gozdarske šole u Mariboru, ki je bila prvotno zamišljena kot državna ustanova, a jo je nazad-

nje prevzela banovina in ima sedaj 28 gojencev. Banovina se bo zavzemala zlasti za vzgojo logarjev, ki bi po 10letnem službovanju u kategoriji zvanikov in po položenem podumarskem izpitu dobili čin uradnikov. Lani je banovina oskrbovala 14 gozdnih drevesnic in iz njih oddala sadik 3.006.075.

Poroćilo o urejanju hudournikov je podal inž. strancar. Za urejanje hudournikov prispevajo država, banovina, občine in privatniki. U dravski banovini je hudournikov zelo mnogo. Škoda, ki jo delajo u gorah, kjer odnašajo zemljo, in u dolinah, na katere naplavljaajo kamenje, gre u milijone. Zato je njihova ureditev u interesu vseh. Za najnujnejše ureditve bi bilo treba 130 do 150 milijonov Din u dobi 30 let. Krediti za prihodnjo poslovno dobo so doloćeni na 700.000 Din, nekaj pa se bo dobilo iz bednostnega fonda in fonda za javna dela.

Peti referat in sicer o delu komisije za agrarne operacije je podal referent dr. Lukan. U tećoći poslovni dobi se je zaključila zlozba poljedelskih zemljišč u Zupcić vasi, Raćji vasi in Borštu u kršćem srezu. Ozemlje je obsegalo 250 ha in udeleženih je bilo 134 strank. Skupnih zemljišč (gmajn) je u banovini še zelo mnogo. Te se deloma delijo, deloma urejujejo in zboljšujejo. Sedaj je u delu 66 zemljišč.

Po kratkem odmoru je načelnik inž. Podgornik predlagal, naj banovina naknadno vstavi u proračun še 100.000 Din kot prispevek za novo poslopje Kmetijskega poskusne in kontrolne postaje u Ljubljani, ki naj se s sodelovanjem države in občine prične graditi še letos. Ban je predlog sprejel. K razpravi o proračunu kmetijskega oddelka se je prijavilo 34 članov banovinskega sveta, tako da je razprava trajala ves dan. Govorniki so povećini risali potrebe svojih okrajev in opozarjali bansko upravo na najnujnejše akcije, ki bi jih bilo treba izvesti.

Dopoldanska seja je bila prekinjena ob 13.30, popoldanska pa se je nadaljevala ob 16.30. Pred prehodom na dnevni red je ban dr. Natlačen pozval vse prijavljene govornike, naj prošnje in želje lokalnega znaćaja predložijo pismeno. U svojih govorih pa naj se omejijo zgolj na splošne zadeve, ker se bo sicer razprava preveć zavlekla. U govorih se je poleg drugega pojavljala tudi zahteva po kmetijski zbornici ter kmetijskem starostnem zavarovanju. Predlagala se je ustanovitev kmetijske šole za Gorenjsko, sprememba loskega zakona, izdatnejše podpiranje konjereje, znižanje taks za cepljenje prašćev itd. B. s. Jan je med drugim predlagal, naj se postavka za govedorejo poveća za 150.000 Din. Ta znesek naj se prihrani z znižanjem podpore mariborskemu gledališču in pa podporo, doloćenih za Sokolstvo. B. s. dr. Sabothy iz Kranja je med drugim govoril o šenćurskih dogodkih, češ da se je zagrešil velik zločin s tem, da se je za veleizdajalca žigosal pošteni slovenski kmet in se je na ta način porušila poprejšnja harmonija, ko ni bilo nobenega političnega trenja.

Ob 21.30 je povzel besedo še ban dr. Natlačen ter po kratkem uvodnem govoru dal na glasovanje med debato stavljeno resolucijo, ki ga naproša, da u smislu zakona o banski upravi prične s pripravami za ustanovitev kmetijske zbornice, po končanih pripravah pa ustanovi zbornico u uredbu. G. ban je pristavil, da dvomi, da bi bil kompetenten za tako uredbu, smatra pa, da bi bila resolucija vendare precejšnje vrednosti, zlasti ako bo sprejeta soglasno. To se je pri glasovanju tudi zgodilo.

Seja je bila zaključena ob 21.45. Prihodnja bo u sredo ob 9., ko pride na dnevni red proračun prosvetnega oddelka.

Zagrebska vremenska napoved za d'nes: Pretežno oblačno, megleno, ponekod dež, zmerno hladno.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Većinom oblačno, temperature malo izpremenjena.

Naši kraji in ljudje

V jugoslovenski slogi je bodočnost Balkana Druga letna skupščina Bolgarsko-jugoslovenskega društva v Sofiji

Sofija, 18. februarja V nedeljo dopoldne se je vršila v dvorani uradnega združenja druga letna skupščina Bolgarsko-jugoslovenskega društva v Sofiji. Udeležilo se je 250 članov. Na skupščini so bili med drugimi bivši bolgarski poslanik v Beogradu Dimo Kazasov, bivša ministra Nikola Zaharijev in Josip Fadenheht, dalje Velizar Pejčev, dr. Asen Bižanov, Vladimir Georgijev, Kostantin Petkanov in drugi.

Ker predsednik Bolgarsko-jugoslovenskega društva v Sofiji, Dimo Kazasov ni precej časa bival v Sofiji ter ni vršil predsedniške dolžnosti, dokler je bil poslanik v Beogradu, je skupščino otvoril ter podal poročilo o društvenem delu podpredsednik društva, bivši minister Nikola Zaharijev. V prisrčnem govoru je očitel uspehe, ki jih je društvo doseglo pri svojem delu v poglabitve bratstva obeh slovanskih narodov na Balkanu. Govorec o velikih idejah bolgarsko-jugoslovenskega zблиžanja, je govoril naglasil, da bo ta ideja živela od rodu do rodu in postala tako močna, da ji ne bo mogla nasprotovati nobena sila. Balkan mora biti last svobodnih balkanskih narodov, na prvem mestu pa so seveda narodi, ki imajo največ pravic na balkansko zemljo. Jugoslovanski in bolgarski narod sta najmočnejša, ker štejeta nad 20 milijonov, in srečna bodočnost je odvisna od vzajemnosti Jugoslovenov in Bolgarov. V tej vzajemnosti se mora ustvariti pripravljenost, da ne sme nikdar več brat proti bratu dvigniti roke in da ne sme biti nikdar več sporov med brati. To pripravljenost mora biti močno kakor najsilnejši orkan. Soglasno in z velikim odobravanjem je skupščina sprejela predlog, naj se pošlje pozdravni brzojavki predsednikom jugoslovenske in bolgarske vlade ter jugoslovenskemu poslaniku v Berlinu Cincar-Markoviću in jugoslovenskemu poslaniku v Budimpešti Vukčeviću, ki sta se tudi zaslужno udeleževala pri pokretu jugoslovensko-bolgarskega zблиžanja.

O delovanju društva je govorilo več govornikov in stavljeni so bili razni predlogi za poglobitve propagandističnega dela in vzajemnost med edinicami bolgarsko-jugoslovenskih lig. Govoril je tudi bivši bolgarski poslanik v Beogradu Kazasov, ki je naglašal, da so se v Bolgarsko-jugoslovenskem društvu zavzeli za veliko idejo ljudje najrazličnejših političnih naziranj in pripadniki vseh slojev, kar je najboljši dokaz, da je velika ideja prežela ves narod. Za novega člana upravnega odbora Bolgarsko-jugoslovenskega društva je bil izvoljen bolgarski poslanik v Berlinu prof. Petko Stajnov.

mlékarno v Črničah, ki je podčavenskem kmetu zboljšala gospodarske razmere. Pomagal je tudi, da je govedoreja postala vir blagostanja. Mobilizacija leta 1914 je vzela batujski šoli vzornega učitelja, črniški občini izbornega zadrujarja in srečni družinici najskrbnejšega očeta. Merljak je bil prideljen najprej železniški straži v Kanalu, od tam pa planinskemu polku v Kobariču. Ko je Italija napovedala vojno, se je znašel na vrhu Krna. Vse to je lepo opisal lani 9. junija v »Jutru« pod naslovom »Na binkočno nedeljo 1915 v Kobariču«. S Krna je prišel na Doberdob, rodni kraj svoje blagopokojne matere, pozneje pa ga je vojna vihra zanesla še marsikam drugim in celo v Metohijo, kjer si je uničil zdravje. Od leta 1920 do 1923 je vodil zavod za slepe v Kočevju, potem pa je bil predstojnik uprave taborišča begunccev v Strnišču pri Ptuj. Povsod je bil mož na mestu in znal je vršiti svoje posle ne samo v popolno zadovoljstvo predstojnikov, temveč tudi vseh drugih iz svojega delokroga. Zdravja je iskal po mnogih letoviščih v Sloveniji in ob Jadranu, a vsa prizadevanja so bila zaman. Soprogi in hčerka Danici, poročenici Sfiligovej, in dr. Boženi naj lajša tugo zavest, da je bil blagopokojni vzor moža, soproga, očeta in narodnega učitelja. Njegov spomin bo ostal svet v srcih vseh pobratimov, tovarišev, prijateljev in znancev, ki plakajo ob njegovem grobu.

Soški.

gem žalnem sprevedu so bili tudi gg. Gangl, banovinski referent za osnovno šolstvo Strukelj, mestni šolski nadzornik Grum, šolski nadzornik za logaški srez Strave, mnogo Sočanov, deputacija Sokola. Matice in zastopniki raznih društev. Krsta je bila pokrita z vencem in šopki. Zalostinko »Blagor mu« so zapeli pred viaduktom, ob grobu pa je počastil z lepim govorom pokojnikov spomin njegov ožji rojak in stanovski tovariš, A. Alojzij Urbančič.

Ob grobu Frana Merljaka

Ljubljana, 18. februarja.

Sreski prosvetni referent Fran Merljak je večer popoldne nastopil svojo zadnjo pot. Kako prijeten je bil kot vzgojitelj in javni prosvetni delavec, je kazala veličanska udeležba pogrebovcv. Pred mrtvašnico so pevci učiteljskega in drugih pevskih zborov pod vodstvom g. Juvanca zapeli žalostinko »Vigred se povrne«. V dol-

Ob grobu je počastil z lepim govorom pokojnikov spomin njegov ožji rojak in stanovski tovariš, A. Alojzij Urbančič.

Preddstani program KINA SLOGE je najboljša filmska komedija v tej sezoni!
MLADOST LE VEDNO ZMAGA!
Ze danes! Pozor na ta film!

Obrotniki pri finančnem direktorju

Ljubljana, 18. februarja.

Danes dopoldne se je zgledala pri finančnem direktorju g. Sedlarju deputacija obrtniških združenj iz Ljubljane in iz bivše ljubljanske oblasti. V deputaciji, ki jo je vodil predsednik g. Josip Rebek, so bili iz Ljubljane še gg. Iličič, Speletič in Hibšer, dalje 6 obrtnikov iz Bohinja, po eden pa iz Kranja in Kamnika.

Deputacija je skušala doseči, da bi se ublažil postopek pri prisilnih prodajah in pri rušnji. G. finančni direktor je pokazal vsestransko razumevanje za položaj obrtniškega stanu in zanimal se je tudi za posamezne konkretne primere prestopnega postopanja. Objubil je, da bodo povodi raznih pritožb odpravljani. Z večjo obzirnostjo se bo postopalo zlasti v primerih zarubljenja raznih predmetov ali blaga, ki ga ima obrtnik doma ali v svoji delavnici. Večkrat se je zgodilo, da je bilo zarubljeno tudi blago, ki je last obrtniškega naročnika. G. finančni direktor je ugodil tudi prošnji, da davčne uprave ne bodo prodajale več zarubljenih predmetov pod ceno.

Za Zvezo znanstvenih društev

Ljubljana, 18. februarja

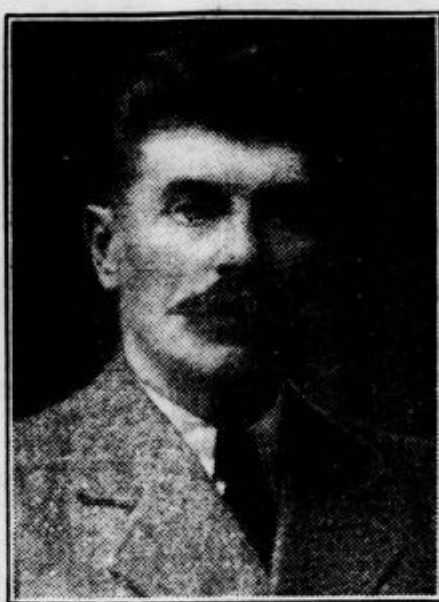
Naša znanstvena društva kažejo prav v letih gospodarske krize izredno živahno delavnost, pa ni čudno, da je vzniknila misel, naj bi se ta delavnost povezala na ta način, da se po vzgledu organizacij z drugih področij osnuje Zveza slovenskih znanstvenih društev. Pobudo za to akcijo je dala Filozofska družba, ki jo vodi univ. prof. dr. Veber. V nedeljo dopoldne se je v restoraciji ljubljanskega učiteljskega vršil v ta namen sestanek zastopnikov posameznih društev. Na sestanku so bili zastopani Pravni, Prirodoslovno društvo, Slovenska šol-

ska matica, Umetnostno društvo in Muzejsko društvo iz Ljubljane, Zgodovinsko društvo iz Maribora in Muzejsko društvo iz Ptuja. medtem ko se Slovenska matica in Znanstveno društvo za humanistične vede vabilo niso odzvali. Prof. dr. Veber je pozdravil prisotne in razvil program zveze, ki naj bi v smislu njegovih izjavljanih želja od tega, da bi skušala vplivati na delovna področja raznih obstoječih društev. Zborovanje je vodil direktor g. dr. Dolar iz Kranja.

V debato, ki je bila precej živahna pa so posegli gg. prof. Baž iz Maribora, direktor dr. Komljanec, univ. prof. dr. Kos, prof. dr. Pavle Grošelj državni tožilec dr. Lučevnik, univ. prof. dr. Ozvald, dr. Veber in prof. dr. Gogala. Večina govornikov je naglašala, da so pravila, ki so jih iniciatorji predložili, premalo jasna in da bi bilo treba smotne nove zveze točneje opredeliti. Sestanek se je končal z izvolitvijo odbora štirih članov, ki naj preučijo dane možnosti in naj pozneje, morda čez leto dni, poroča o tem, kar je dognal.

DANES PREMIERA!
16., 19.15 in 21.15
Prekrasna romanca iz dunajskega glasbenega življenja!
Slagerje komponiral: Richard Tauber
Poslednja ljubezen
V gl. vlogah soproga veleindustrijalca Julija Meina
Albert Bassermann — Hans
MICHIKO MEINL, Jaray in O. Karlweiss
Sodeluje orkester dunajske filharmonije! Najnovejši Foxov zvočni tehnik!

Ivan Jalen

se je udomačil v Ratečah v oni dobi, ko je bila naša Gorenjska v največji nevarnosti pred tujo poplavo. Podjeten, odločen, bistroviden je nasproti

staremu kolodvoru Rateče-Bela zgradil za tedanje razmere lepo urejen hotel »Mangart«, kar je povzročilo, da se je tujski promet dvigal od leta do leta. Slovenci, zlasti ljubljanci so začeli hoditi k Belopeškemu jezerom ter se diviti Mangartu in Poncam iz domačega Jalenovega hotela. Ivan Jalen je dajal rojakom najučinkovitejšo pomoč za narodno obrambo in nacionalno borbenost. Ne samo njegova podjetnost, tudi njegova značajnost in požrtvovalnost je bila trden branik proti prodiranju tujcev. Rajnki Jalen se je vedno živo zanimal za vse narodno in društveno delo na Gorenjskem. Bil je član vseh obrambnih, kulturnih in narodnih društev, stalen gost na vseh narodnih prireditvah in vnet podpornik vsega narodnega gibanja. S svojim delom in čistim značajem si je postavil najlepše spomenike. Svoji večni sen bo snival nod najlepših vrhovi naše zemlje. Danes ob 16. bo položen k večnemu počitku, njegovi lepi zdeli pa zaslužijo med nami večno življenje.

Avstrijsko-jugoslovenska prometna konferenca

V Ljubljani razpravljajo zastopniki naše in avstrijske železniške uprave o ureditvi obmejnega prometa med obema državama

Ljubljana, 18. februarja.

Davi ob 9. se je v sejni dvorani Zbornice za TOI pričela konferenca zastopnikov avstrijske in jugoslovenske železniške uprave in drugih zainteresiranih instanc, da reši nekaj nujnih vprašanj o ureditvi obmejnega prometa med obema državama, ki mu je treba v interesu mednarodnega železniškega prometa nekaj korektur v tem smislu, da se predvsem zmanjšajo postanki vlakov na obmejnih postajah. V odsotnosti ministrskega referenta dr. Bončine, ki zastopa naše prometno ministrstvo je konferenco otvoril direktor ljubljanske železniške direkcije dr. Fatur, ki je v imenu naše države pozdravil odlične goste iz Avstrije, nato pa so se razgovori s kratkim opoldanskim premorom vršili vse do večera.

Predsedstvo avstrijske vlade predstavlja na konferenci grof dr. Herbert Ferraris, finančno ministrstvo sekijski načelnik Josef Krainer, ministrstvo za poljedelstvo in gozdarstvo dr. Adolf Kolusch, ministrstvo za trgovino in promet dr. Adolf Friedel, generalno direkcijo avstrijskih železnice dr. Rudolf Schleid in višji inšpektor dr. Friedrich Tax. Mimo njih pa so navzočni še centralni inšpektor beljske železniške direkcije Hans Anderl in še razni eksperti in referenti avstrijske železniške uprave. Našo državo zastopajo poleg referenta prometnega ministrstva dr. Bončine, še višji svetnik Pešić za finančno, Milan Tupajč za poljedelstvo in dr. Mogorović za notranje ministrstvo, nadalje za generalno direkcijo državnih železnice šef pravnega oddelka dr. Nikolić, inž. Lazarević, inž. Müller-Petriš

in Robert Laval, njim pa so poleg referentov in ekspertov posameznih beograjskih ministrstev in generalne direkcije pridruženi še nekateri referenti ljubljanske direkcije državnih železnice.

Konferenca bo po vsej priliki trajala kakšnih 8 ali 10 dni, ker ji je naloženo, da jo podrobno uredi posamezna vprašanja našega obmejnega prometa z Avstrijo. Mimo nekaterih drugih novosti, ki utesujejo pomeniti veliko pridobitev v razvoju našega železniškega prometa, bo Maribor dobil tudi ekspozituro avstrijske carine in avstrijske obmejne policije, ki pričeta poslovati že 15. maja.

Proti ustavitvi ščoštanske tvornice usnja

Šoštanj, 18. februarja

V nedeljo se je vršilo v Zadrudnem domu v Šoštanju protestno zborovanje šoštanjskega delavstva. Otvoril ga je predsednik obratnih zaupnikov g. Vovk in v uvodu pozdravil sreskega načelnika dr. Hrašovec, mestnega župana dr. Mayerja, predstavnik Delavske zbornice Golmajerja in strokovnega tajnika Jakovina. Referati so bili posvečeni katastrofalnemu položaju, ki nastane z ustavitvijo obrata v Woschnagovi tvornici. Kakor znano, je tvornica odpovedala vsemu delavstvu službo in bo v soboto 22. t. m. prenehala delati. Nad 300 delavcev se bo znašlo na cesti in brez kruha bo tudi nad 800 družinskih članov. Ugodno pa je to tudi zaradi tega, ker je najmočnejši šoštanjski konzument. Od njega je odvisen obstoj obrtniškega, trgovskega in v veliki meri tudi kmečkega prebivalstva.

valstva. Če to dolgo počivala, grozi šoštanju in okolici zastoj gospodarskega življenja. Ze tako hude šaleške razmere bodo postale neznesne. Nujno je, da odločilni činitelji takoj pristopijo k reševanju tega za nas tako važnega problema. Doseči je treba, da zastoj tvornice ne bo dolgotrajen. Uvoz inozemkega usnja je treba regulirati tako, da domače blago ne bo trpelo za postavljanja.

Zborovalci so tudi naslovili na odločilne činitelje prošnjo, naj ukrenejo vse, da bo podjetje kmalu sprejelo vse delavstvo v službo in da obdrži poselske knjižice do zopetnega otratovanja. Ob koncu zborovanja je delavstvo sprejelo kratko resolucijo, v kateri poudarja nevarnost, ki grozi Šoštanju. Upamo, da se bo zadeva čim prej zadovoljivo rešila. Vsako zavlačevanje pomeni le veliko škodo.

Pravda za petelina se je končala z nožem

Zabovci, 18. februarja

Pred meseci je bil posestnik Juhnerju Simonu v Zabovcih ukraden petelin. Taivno so izvršili neki mladi fanti, ki so petelina ubili, spekli in pojedli. Juhner je takrat osumil tatvine svojega soseda 25 letnega poročenega posestnika Cvetka Franca. Zaradi te obdolžitve je Cvetko, ki je na glaslo kot poštenjak, vložil zoper Juhnerja tožbo in v pravdi tudi zmagal, kar je dalo povod za še huje sovraštvo. Ko se je v nedeljo vračal Cvetko od svojega tasta domov, se je mimogrede zgledil tudi v neki gostilni v Zabovcih, kjer je naletel na brata Simona in Antona Juhnerja, ki sta ga začela takoj izživati in sta ga tudi oklofotala.

Cvetko se je nato, da ne bi prišlo do hujšega, umaknil in šel proti domu. Oba brata pa sta se napolila za njim, in ko je bil Cvetko že doma v veži, sta ga s sosednega dvorišča začela izživati. Ko je stopil Cvetko k plotu, ga je sunil eden izmed bratov s čevljarjskim nožem v trebuh ter mu ga razparal. Nevarno poškodovanega Cvetka so takoj prepeljali v reševalni avtomobilnišnico, kjer so ugotovili, da je poškodba smrtonosna, ker ima črevesa na šestih mestih prerezana. Sirovi noževski junak je aretiran.

Planinci! Danes kralj bele opojnosti
Luis Trenker kot **IZGUBLJENI SIN**
Kot dodatek šolajgra »Vi ste moj gost« z H. Moserjem in Nov Ufin
žurnal z reportažo iz Ga-Pa olimpiade!
Ob 16., 19.15 in 21.15 uri.
KINO SLOGA Telef. 2730

Občni zbor Inženjske zbornice

Ljubljana, 18. februarja.

Dne 15. tm. je bil občni zbor Inženjske zbornice v Ljubljani, katere člani so vsi pooblašeni inženjerji in arhitekti na področju Slovenije in Dalmacije. Udeležba je bila izredno živahna, vsa poročila uprave, ki ji načeluje predsednik inž. Milko Pirkmajer, pa so bila sprejeta brez debate, kar zgornjo izpričuje, da je članstvo zadovoljno s poslovanjem svoje stanovske reprezentance. Proračun za leto 1936, ki je bil soglasno sprejet določa enake članke prispevke kakor lani. Ker je uprava voljena za dve leti, so volitve tokrat odpadle in so zborovalci izbrali samo delegate za glavno skupščino vseh inženjskih zbornic in pa svoje predstavnike v glavni upravi.

Izpred sodišča Nekaznovano gostovanje neznancev

Ljubljana, 18. februarja

Proti večeru 2. januarja je bilo vloženo v stanovanje prof. dr. Ujčiča v Ulici stare pravde. Iz shrambe so neznani vlomilci odnesli sir, kozarec marmelade, kos ogrske salame, več kilogramov fig in tudi nekaj gospodinjinskega denarja se jih je prijelo. Iz neke omare pa sta izginili tudi dve hranilni knjižici v skupni vrednosti Din 16.621, ena teh je bila last profesorjeve gospodinjice Tešar Antonije. Policija, ki si je ogledala kraj vlomov, je v utici na vrtno našla nekaj razmetanih fig, zraven kozarec od marmelade in torbico, v katero je neznani vlomilec najbrž vse ukradeno priročno pobasal. Kazalo je, da je moral biti gostija slastna — prazen marmeladni kozarec pa je dal slutiti na več gostov. Nekdo je zapustil tudi prstne odtise — v marmeladi morda? Vlom je bil osumljen zidar S. F., stanujoč v Ljubljani in policija ga je v zgodnjem zimskem jutru prebudila v topli postelji, kjer je grel pokvarjeno salamo in stiški sir, prav tak, kot je bil ukraden, nadalje pa še 1 vitrih in žepno svetilko. Ob tej prički se je tudi izkazalo, da bi se S. F. prevzaprav ne smel nahajati v Ljubljani, ker je bil odtod izgnan za dobo 3 let in da si je povrh vsega dal potrditi celo prijavnico.

Osumljenec se je pred sodiščem zagovarjal, da mu je vse »deleženo« dal neki Jože, za katerega pa ne ve, kaj se nahaja, da pa ga bo izročil policiji, čim ga bo našel.

In kako je bilo s hranilnimi knjižicami? To je razveseljevala zgodba o skesanih vlomilcih: Ko je kak teden dni po vlomov hišnica pometala, bi bila kmalu pometla na smeti tudi zavojček v belom papirju. A jo je le zmogla rudovednost in je zavitek razvil, iz njega pa sta pokukali premočeni — hranilni knjižici, kakor najdenek v belih plencah, položen pred usmiljena vrata!

Čeprav je bil osumljenec zagovor šepav, mu sodišče vlomovendar ni moglo dokazati in ga je oprostil obsojbe. Naložilo pa mu je 27 dni zapora za potrjeno lažno prijavnico in za nedovoljeno bivanje v Ljubljani. Ker pa mu je bil vsot preiskovalni zapor, bo izročeno policiji, da ga ponovno odvde.

Z. K. D.

prihodnji program

VIHAR

rusko-sovjetski vefilm

Vstopnina samo 3.50 Din.

Izseljenski problem

Važna spomenica slovenskih izseljencev v Južni Ameriki

Ljubljana, 18. februarja

Prvi kongres slovanskih izseljencev, ki se je lani vršil v Ljubljani, je v izdatni meri poglobil stike in vzajemnost med domovino in njenimi sinovi po tujem svetu. Prireditelji kongresa so k razčiščenju in reševanju izseljenskega problema mnogo pripomogli tudi s tem, da so od vseh ali vsaj od večine organizacij naših rojakov na tujem zbrali najrazličnejše podatke in tudi predloge, kako si naši rojaki na tujem prestavljajo reševanje izseljenskega vprašanja. Posebno važno spomenico so sestavili slovenski izseljenci v Južni Ameriki. Iz nje se vidi, da je sestavljena od mož, ki poznajo iz lastne »kušnje življenje naših ljudi na tujem, a so poleg tega tudi dobro informirani o razmerah v stari domovini.

Glavni vzroki izseljevanja

so v tej spomenici označeni takole: Pomankanje dobro organizirane domače industrije. Težaven položaj naših malih kmečkih posestnikov, od katerih so mnogi zašli v dolgove, katerih se ne morejo drugače rešiti, kakor z zaslužkom, ko ga upajo najti v tujini. V mnogih primerih pa je vzrok izseljevanja lahkomišelnost in nevednost. Mnoge naše ljudi so po nepotrebnem izselili piatni agenti z neresnimi in lažnimi obljubami.

Izseljevanje iz domovine ima svoje dobre strani. Imelo pa bi jih lahko še več, če bi bilo smoteno urejeno. Izseljevanje je dalo dela in jela mnogim našim ljudem, ki niso našli doma ne breme ne drugega in bi bili morda padli v enega javnosti. Zaradi odhoda številnih delavskih moči iz domovine, so ostali doma lažje prišli do primernega zaslužka. Zaslužki, ki jih pošiljajo izseljenci domov in ki so do pred kratkim znašali letno do ene milijarde dinarjev, bogatijo narodno premoženje in dovajajo domovini potrebne kapitale. Izseljenje je rešilo že marsikatero slovensko kmetijo popolnega propada in ji postavilo celo temelje blagostanja. Marsikateri podjetni izseljenec je v tujini pridobil do blagostanja, ki bi ga ne bil doma nikdar dosegel. V prvotnosti urejenih tujih obratih se je dosti naših delavcev v svoji stroki tako izpopolnilo, da bi mogli dobro služiti razvijajoči se domači industriji. Izseljenje širijo dobro ime svoje domovine in po najboljših svojih močeh pridobivajo zanjo javno mnenje.

Izseljevanje v velikem številu je zlo

in prava narodna nesreča iz naslednjih razlogov: Življenje v tujini ni tako, kakor si ga v svoji domišljiji slikajo mladi ljudje. Izseljenec smatrajo domačini za ljudi druge

vrste in so jim navadno na razpolago samo dela, ki jih domačini ne marajo. Ponekod velja državni zakon, da mora biti vsako delo najprej stavljeno 14 dni na razpolago domačinom in šele potem, če ga domačini ne marajo, sme biti oddano tujim priseljencem. V dobi krize pridejo pri odpustih najprej v poštev priseljenci, kakor nas že nekaj let učijo bridke izkušnje. Obogatijo in socialno se dvignejo samo posamezniki med izseljenci in njih odstotek je nižji, kakor bi bil doma. V večini držav, kamor se zadnji čas selijo naši ljudje v večjem številu, je zaradi razmer izključeno splošno socialno dvigovanje naših izseljencev.

Narodno se prilagode izseljenec novim razmeram večinoma že v drugem, gotovo pa v tretjem roku. To je naraven proces, ki ga je mogoče odlagati, nikakor pa ne preprečiti. Domovina izgublja z izseljenci najpogostejše ljudi in namesto nje se tujina diči z delom njihovih rok. Ker so izseljenci v velikih množinah že izseljeni in ne bi nikoli mogoče izseljevanja popolnoma preprečiti, in ker ima domovina lahko od izseljencev velike koristi, je skrb za izseljenca brez dvoma zelo važna. Deli pa se v dva glavna dela: preprečenje izseljevanja in skrb za že izseljene.

Izseljevanje bi se preprečilo

z ureditvijo in podpiranjem domače industrije za izdelke, ki jih moramo uvažati, a bi jih mogli vsaj za isto ceno proizvajati doma. Ta industrija bi mogla zaposliti delavce, ki se morajo sicer izseljevati. Ostala sredstva preprečevanja pa so pomoč našim malim kmečkim posestnikom, agrarna reforma in notranja kolonizacija.

Domače vesti

* **Upokojitve v policijski službi.** Pri upravi policije v Ljubljani so z odlokom banske uprave upokojili stražnika I. r. Franc Anderlič in Matija Ogrin ter nadstražnika Marko Gržinič in Fran Jedretič. Policijski agent Pavel Skok je premeščen iz Ljubljane k obmejnemu komisariatu na Rakov.

* **Iz banovinske zdravstvene službe.** Za zdravniške zdravstvenih občin so z banovinskim odlokom postavljeni dr. Ernest Demšar v Zireh, dr. Jerko Oršič v Dobrovniku, dr. Maksim Sešek pri St. Iju v Sl. g. in dr. Fran Smerdu v Cerknici. Dr. Rudolf Leskovic iz Maribora je postavljen za uradnega zdravnika zdravniškega zdravniškega v Rog. Slatini.

* **Razpisne službe.** V »Službenem listu« banske uprave z dne 15. t. m. so razpisane službe občinjskih delavcev za občine Moravce (srez Kamnik), St. Ij (srez Maribor 1. b.) in St. Lenart v Slov. gor. (isti srez). — Razpisna je tudi služba zdravniške krajevne zdravstvene službe v Celju.

* **Smrt zlatnega rodoljuba.** V Dubrovniku je umrl po dolgi bolezni dr. Baldo Marcehin, bivši občinski zdravnik in mestni svetnik. Medicinske studije je dovršil na Dunaju, kot zdravnik pa se je začel udeleževati v Trstu v neki bolnišnici, potem je služboval na Hvaru, kot občinski zdravnik pa najprej v Gružu in dolga leta v Dubrovniku. Bil je dober zdravnik, velik človekoljub in naprednjak. Večino svojega premoženja je zapustil Hrvatskemu Radiu — društvu, ki skrbi za obrtniški naraščaj in za otroke revnih obrtnikov. V oporoki je tudi odredil, da ga morajo pokopati ponoči brez vsakega spremstva in brez vseh ceremonij. S svojim požrtvovalnim in človekoljubnim delom si je v Dubrovniku, kjer je deloval kakih 35 let, postavil najtrajnejše spomenike. Mnogo zahvale pa mu dolguje tudi prebivalci Hvara. Nad 100 rodbin je privedel s Hvara v Dubrovnik, kjer jim je preskrbel sredstva za nakup zemljišč.

* **Razpis dveh literarnih nagrad.** Podpisana založnica naznanja, da je izšla napovedana filozofska knjiga »Svetozor« izpod peresa zdravnika dr. Fr. Derganea. Knjiga podaja namesto doslejšnje individualistične metode osnutek nove, kolektivne (sotrudnizvojnne) metode, po kateri noben posamezen pisatelj ne zmore sam celosti znanstvene naloge, marveč le sodeluje s pobudo ali skromnim prispevkom. Da so kolektivna metoda vdomeži tudi pri nasna vseh teoretičnih in praktičnih toriščih, razpisuje založnica dve nagradi po 2500 Din za dva najlahtnejša kritična prispevka. Nastanjeni referati naj se pošljejo do Binkošti 1936 na naslov založnice (Franciškanska ulica 6.). Po potrebi se rok podaljša. Učiteljska tiskarna.

* **V počaščenje spomina pokojnega g. Ivana Jalena iz Rateč na Gorenjskem** je daroval za Družbo sv. Cirila in Metoda g. dr. Josip Tičar, zdravnik v Ljubljani 100 Din. Iskrena hvala!

* **Zveza za tujski promet sporoča:** Kolo srbskih sester priredi v Beogradu, 22. t. m. vseslovensko veselico, za katere obisk je dovoljena polovična vozina po naših železnih cestah vsem delegatom Kola jugoslovenskih sester in narodne ženske zadruge Srbinj iz cele Jugoslavije. Po ust. velja od 18. do 26. t. m.

* **Svetovni potnik Jovanče Micić,** ki je, kakor smo že poročali, na Kitajskem, je bil odlikovan z visokimi redi in se je podal v Teheran. Še na Kitajskem ga je doletela smola, da so mu njegovo spremljevalko Julko ugrabili trgovci z belim bitom in jo prodali v neki harem v Perziji. Ne ve se sicer ničesar gotovega vendar pa pekinška javnost želi, da je bil Jovanče Micić pri tej prodaji soudeležen, ker se je hotel Julke iznebiti.

* **Posebni vlak na Dunaj priredi »Putnik«** za ceno 290 Din v III. r. in za 390 Din v II. razredu tja in nazaj. Izlet se bo vršil ob priliki dunajskega vselejasa z odhodom iz Ljubljane 7. marca. Povratak v Ljubljano 12. marca. Prijave sprejemajo vse »Putnikovce« bilietarne do najkasneje 25. t. m.

V Elitni kino Matico
pride
GRANDIJOZNI VELEFILM
V zlatih okovih
Clark Gable in Ivan Crawford

* **Po 12 dneh urejena telefonska in brzojavna služba v vroški banovini.** Srečni zameti in orkanski viharji so na področju vrbaske banovine, kakor znano, polomili in podrli kakih 1.500 brzojavnih drogov ter potrgali žice, da je bila telefonska in brzojavna zveza med Banjaluko in Zagrebom polnih 12 dni prekinjena. Doslej so bila vsa dela brezuspešna, ker so novi viharji pokvarili, kar je bilo popravljeno. Šele zdaj po 12 dneh je brzojavna in telefonska služba spet urejena. Če ne bo kake vremenske izpremembe, bodo v kratkem odstranili tudi vse ovire voznega prometa.

* **Zanimivo velikonono potovanje z jantom »Nirvana«** od Sušaka do Dubrovnika priredi Putnik od 9. do 25. aprila z obiskom vseh onih dalmatinskih mest, ki se z rednimi parobrodi ne morejo obiskati. Začeta križarenja bodo organizirani tudi ribolovi. Izletniki si ogledajo poleg drugih mest in krajev tudi Rab, Novi Grad, Biograd, Šibenik (vodopadi Krke), Trogir, Solin, Hvar, Korčula, Lopud, Dubrovnik, Cavtat, Budvo, Kotor in Celine. Cena izleta je 2.900 Din za osebo. Informacije in programi v vseh bilietarnicah »Putnik«. Prijave sprejema »Putnik«, Ljubljana, do 15. marca.

* **Novorojenček brez rok in nog.** V Starom Majdanu, kakih 10 km od Sanskega mosta, je koča revnega kmeta Serhalica že dva meseca obiskovana od ljudi od blizu in daleč. Serhaliceva žena Kada je namreč 15. decembra lani rodila dete brez rok in nog. Otrok je prišel normalno na svet. Kada ima že štiri otroke, ki so popolnoma normalni. Čudovito dete brez rok in nog je povzročilo veliko senzacijo v zapuščinem kraju. Praznovniki ljudje smatrajo nesrečnega novorojenčka seveda tudi za napoved kake velike nesreče. Sprva so bili vsi prepričani, da bo iznakaženi novorojenček vsak čas umrl, sedaj pa je videti, da se glava in trup normalno razvijata.

* **Tovarna JOS. REICH** sprejema mehko in škropljeno perilo v najlepšo izdelavo.

ZNIZANE CENE!

Ovomaltine
krepi telo, a pri tem ne obremenjuje želodca.
V vsaki življenjski fazi, posebno pa na starost vzdržuje moč organizma koncentrirana rednina vrednost Ovomaltine.

Ovomaltine
ima zelo prijeten okus
Zavoječek: mali Din 12.—; srednji Din 27.—; veliki Din 48.—.

Iz Ljubljane

u— **Predavanje v društvu »Pravnik«.** V četrtek 20. t. m. bo z začetkom točno ob 18 predaval v justični palači, dvorana 79., sodnik sreskega sodišča in privatni docent g. dr. Stojan Bajčič o novih smereh v nemškem delovnem pravu. Vabljeni člani in prijatelji društva.

u— **O vzgoji dreva** bo v sredo ob 19. v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi predaval banovinski referent g. Anton Flego. Tudi to predavanje podružnične SVD bo za člane in nečlane brez vstopnine.

u— **Reševanje v gorah** je naslov predavanja, ki ga bo imel dr. dr. Breclj v verandi hotela Union. Delo reševalcev bodo pojasnjeval številne slike. Začetek točno ob 20. TK Skala.

u— **Violinist Karlo Rupel** in pianistka Zora Zarnikova koncertirata v petek 6. marca v Filharmonični dvorani. Natančni spored javimo, danes pa že opozarjamo na koncert dveh odličnih slovenskih umetnikov.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Danes ob 4, 7^h in 9^h uripremiera prekrasnega in EDINSTVENEGA FILMA SEZONE. — Slavna **CLAUDETTE COLBERT** znana iz filma »Kleopatra« v velefilmu

INTIMNI SVET

Delo lepote, ljubezni, veselja in življenja. Delo, katerega mora videti vsak. Film v nemškem jeziku.

Sodeluje CHARLES BOYER.

Predprodaja od 11. do pol 13. ure.

u— **Prihodnja javna produkcija drž. konservatorija** v Ljubljani bo v ponedeljek 24. t. m. ob četrni na 7. zvečer v dvorani Filharmonične družbe. Vse točke sporeda so vzete iz angleške glasbene literature, izvajajo jih godalni orkester in solisti. Natančni spored priobčimo.

u— **Se enkrat Legija koroskih borcev.** v našo večeršnjo notico se je vrnila pomota, da smo blagajnika legije g. Marušiča zamenjali s tajnikom g. Božičem, ki je na sobotnem sestanku v »Metropoli« poročal o gibanju vseh legionarjev in borcev v enotno vsedravnico zvezo.

u— **V borbi za naš Jadrane** je naslov predavanja, ki ga bo imel pod okriljem društva »Tabor« g. prof. dr. Rudolf Kropivnik v četrtek 20. t. m. ob 7^h zvečer v kemični predavalnici na realki. Vstop prost.

u— **Za branitev Vajenskega doma.** Kakor smo večerj poročali, se akcija za ustanovitve mestne bolnišnice giblje v tej smeri, da je ogrožen obstanek Vajenskega doma. Za primer, da se bo mestna bolnišnica za prve mesece v resnici naselila v šentpetersko kasarno, je vodstvo Obrtniškega društva sklenilo, zaprositi mestno občino, naj mu za ureditev doma prepusti hotel Tivoli, ki bi bil v primeri s staro Waldherjevo hišo še najbolj pripraven za takšen namen. V hotelu stanuje zdaj več ruskih emigrantov, za katere bi morala mestna občina poiskati stanovanja kje drugje.

u— **Regulacija Pražakove ulice.** Mestno poglavarstvo nam je poslalo: Notico v »Jutru« z dne 13. t. m. pojasnjuje tako: Svet, ki je bil potreben za regulacijo Pražakove ulice od Mühleisnovega posestva, je bil kupljen od mestne občine ljubljanske že s pravomočnim sklepom takratne občinske uprave z dne 20. novembra 1. 1928, in sicer za pavšalno kupnino 250.000 Din. Kupnina je bila poravnana v teku 1. 1930 iz sedemmilijonskega regulacijskega posojila. V navedenem letu je bila tudi dokončana regulacija Pražakove ulice v današnjem stanju. Zdj (s sklepom sreskega sodišča v Ljubljani z dne 21. januarja 1. 1936) je bil izveden le prepis kupljenega sveta v zemljiški knjigi, ker se prepis zaradi raznih formalnosti ni mogel izvesti prej.

u— **V poročilu o otvoritvi razstave bolgarske grafike** v ponedeljskem »Jutru« je bilo pomotoma označeno, da je urednik B. Borko zastopal ZKD. V resnici je zastopal Društvo prijateljev poljskega naroda.

u— **Uspel večer Jadranskih stražark** v liceja. Podmladek JS na ženski realni gimnaziji je v nedeljo priredil v Kazini lepo uspešno akademijo s pestrnim umetniškim sporedom. Večer so gojenke otvorile s Tomčevo himno PJS, nakar je načelnica podmladka Nuša Spiller-Muysova v lepi narodni noši pozdravila goste, posebej je pokrovitelja, mestnega župana, zastopnika bana, direktorja šole in častni damski komite. Sledilo je ljubko rajanje deklic z žogami, ki ga je sestavila gđ. Staničeva in ki je želo mnogo iskrenega priznanja. Jelka Rusova je čustveno zapela dvojce pesmi, nakar sta na klavirju zaigrali mali Jožica in Angelica Majaronovi, kakor da bi bili že veliki. Emilija Danilovičeva je toplo deklamirala zanosno Mihotičevo

V Elitni kino Matico
pride
GRANDIJOZNI VELEFILM
V zlatih okovih
Clark Gable in Ivan Crawford

Zvočni kino IDEAL

Samo se danes ob 4. 7 in 9.15 uri.

THEO LINGEN in KÄTHE GOLD v filmu

Ljubezen na zapoved

Vstopnine 3,50, 6,50 in 10 Din.

u— **Sokol II. priredi na pustno soboto** v obeh dvoransh Kazine ples v maskah. Napovedane so lepe skupine mask, nastopi itd. Igrata dve godbi, vstopnina in cene so nizke, potreba prvovrstna. Zato pridite v Kazino, če se hočete dobro zabavati.

u— **Naveda je, da v koledarju zahtamo** opazke — gremo tja, to bo takrat, tega ne smemo pozabiti. Med take važne opazke sta uvrstili letos tudi tele podatke: 22. februa-

Zaprtje, nenormalno

razpadanje in gnloba v črevesju poneha po uporabi naravne

FRANZ-JOSEFOVE

grenčice.

Ogl. reg. 8. br. 16450/36

ar — **pustna sobota — Tabor — velika** maskarada vsi pod mavrico. To ste napisali z rdečim svinčnikom, kaj ne? Vemo pa tudi to, da ste svoji ženkli zaupno povedali: veš, v soboto greva na Tabor. Malo se bova zavrtela, smeja in zabave bo dovolj, vstopnina je običajna, nizka, buffet bo založen, da ne bova imela posebnih skrbi, in še to: tudi prijatelj Pepe se je odločil, da pride. Joo, kako se le veselim pustne sobote — na Taboru bo gotovo zelo lušno kakor vselej!

Iz Celja

e— **Poškodam je podlegel.** V celjski bolnišnici je umrl v ponedeljek zvečer 50 letni posestnik Alojz Kamenik s Pake pri Vitaju, ki je bil v petek padel na nekem bregu, pri čemur so se mu zmešala čreva.

Kaj premišljuje gospa Ivanka?

Novo perilo stane veliko denarja, ki ga vsak ne premore. Toda lepo belo, duhteče in trdno perilo ima pa lahko vsak. Saj terpentinsko milo Zlatorog pere vsako tkanino tako prizanesljivo, da traja dolgo vrsto let. Pri tem pa ga tako temeljito očisti vsake nesnage, da je kar veselje. Iz njega kar puhti po snagi in svežosti.

Zlatorog OVOTERPENTINOVNO MILO

u— **V četrtek 20. t. m. redna plesna** va-ja slušatelj avbiturientskega tečaja TOI v dvorani Trgovskega doma. Začetek ob 20. Ronny. Vljudno vabljeni.

u— **Pustno rajanje** se bo vršilo v vseh spodnjih prostorih hotela »Miklič« zvečer na pustno soboto Lepih mask, petja, kupletov, šaljihv prizorov, smeja, veselja in plesa ne bo manjkalo. Za vse to bo skrbelo agilno društvo »Tabor«.

u— **Prošenje za oprostitve plačanja občinske veselice davščine** in takse za javne prireditve. Društva in zasebniki prosijo mestno poglavarstvo, da jih oprosti plačanja občinske veselice davščine in takse za razne javne prireditve. Ker število takih vlog stalno narašča, opozarja mestno poglavarstvo na čl. 7. finančne uredbe o proračunu mestne občine ljubljanske za 1.1935/36. (Službeni list banske uprave dravske banovine št. 277/39 od leta 1935), po katerem se občinska veselica davščina le tedaj ne bo pobirala, če se stranka izkaže s Potrdilom davčne uprave, da je bila oproščena plačanja državne takse po določbah zakona o takсах. Potrdila davčne uprave naj se predložijo mestnemu knjigovodstvu, posebnih prošelj pa v teh primerih ni vlagati. Če niso izpolnjeni pogoji po zgoraj omenjenem čl. 7. finančne uredbe, naj se ne vlagajo prošnje, ker jih bo mestno poglavarstvo načeloma in brezpogojno zavrnilo ter bodo imeli prosilci le nepotrebne stroške za kolke i. t. d., mestno poglavarstvo pa nepotrebno delo.

e— **Dve nesreči.** Te dni je padel 49 letni Jože Kamenšek, urar brez posla in stalnega bivališča, tako nesrečno, da si je zlomil levo ključnico. V mestni klinici se je marsiki pomočnik pri g. Hohnjeu v Celju pri delu vrezal globoko v levo roko. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici.

e— **O avtomobilski katastrofi,** ki se dogodila v petek zvečer na cesti med Rimskimi toplicami in Zidanim mostom, smo naknadno izvedeli, da se piše smrtno ponesrečeni trgovcu iz Zagreba Marinič in se Lenardič. Marinič se je vozil skupaj z Lenardičem, ki je bil v Celju kupil veliko množino jabolk. Ugotavljamo, da smo prejeli prvotne podatke na pristojnem mestu, kjer pa niso bili točno informirani.

e— **Zopet zdrobljena lobanja.** Zločinski napadi se v zadnjem času le množijo. V nedeljo je neznan možki napadel Jakoba Slatinskega s Ponikve in mu z udarcem z ročico zdrobil lobanjo. Slatinska so prepeljali v celjsko bolnišnico. Doslej se še ni zavedel. Njegovo stanje je zelo resno.

V Elitni kino Matico
pride
GRANDIJOZNI VELEFILM
V zlatih okovih
Clark Gable in Ivan Crawford

Kulturni pregled

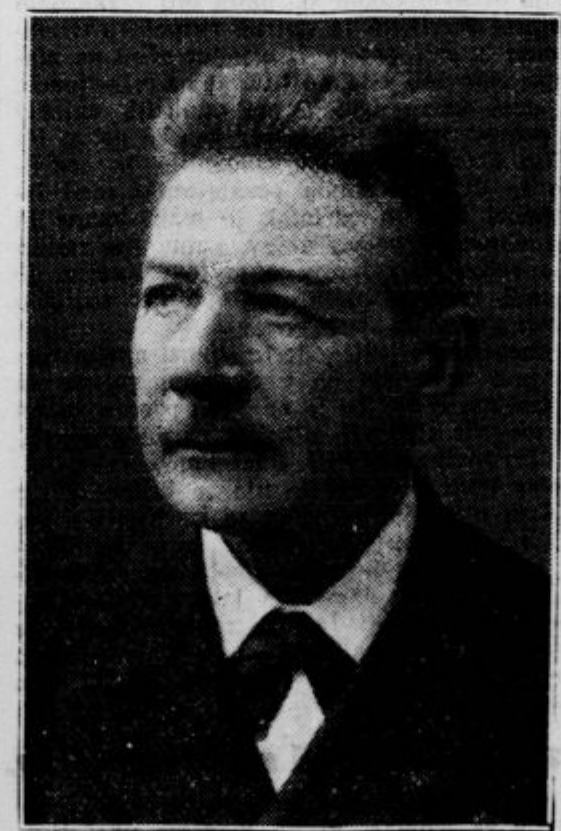
Dinarskogorski fén

V najnovejšem letniku Geografskega vestnika (XI, 1935), ki je o njem »Jutro« že poročalo (31. 1. 1936), so izšla tudi zaključna poglavja lepe studije o dinarskogorskem fenu izpod peresa neutrudljivo delovnega starostnega slovenskih prirodoslovcev, vladnega svetnika in prof. v p. Ferd. Seidla. Razprava, ki je objavljena v treh letnikih iste znanstvene revije (1932, 1934 in 1935) in ki obsega vsega skupaj 121 strani, je tako zanimiva in za spoznavanje prirodnih znamenitosti naše domovine — ne le Slovenije, temveč Jugoslavije sploh! — tako važna, da je vsekakor prav, da opozorimo nanjo in da seznamimo z njenimi glavnimi izsledki tudi širše kroge našega izobraženstva. Prof. Seidlu se je tu posrečilo presenetljivo znanstveno odkritje. Do njega pa ni prišel slučajno, kajti takih slučajnosti znanost skoraj ne pozna, dozorelo je namreč kot sad dolgoletnega in neumornega studija pa vestnega opazovanja, ki ga posveča avtor našim vsem nosilnim pa klimatološkim razmeram že dobrih petdeset let. S šolskih letov sta nam v Jugoslaviji znana le dva izrazi regionalna, to je za širše pokrajine značilna padajoča vetrova, namreč kraška burja, ki prihaja iz notranjih predelov Srednje Evrope in se spušča preko Dinarskega

gorovja v silovitih mrzlih sunkih k topli jadranski obali in srbski košava, ki veje s sličnimi svojstvi z gorskih višav ob severovzhodnem robu Jugoslavije na nižine ob Tisi, Donavi in Moravi. Prof. Seidl pa jima pridružuje kot tretjega še dinarskogorski fén.

Mnogokrat smo slišali in čitali o švicarskem in tirolskem fenu. Beseda je prvotno latinska (ventus favonius nem. Föhn) in označujemo z njo pojav, ki je bil doslej znan zlasti iz evropskih Alp. Fén je južno zasneženih alpskih grebenov in vrhov, žen veter, ki veje preko ledenih in trajmrazel in vlažen pa dospeva v doline med ženevo in Salzburgom na 500 km dolgi progi tudi sredi zime pomladansko topel in izredno, včasih celo pušavsko suh. Ta svojstva so bila za znanstvenike dolgo časa velika uganka, ki jo je rešil šele leta 1867 slavniti meteorolog J. von Hann, uporabljal moderno fizikalno teorijo o toploti. Topli zrak, ki se dviga ob južnih pobočjih Alp na visokogorske grebene, se tu razpenja in pri tem ohladi, tako da se del njegove vlage zgosti v oblake, iz katerih se izločajo padavine v obliki dežja ali snega. Potujoč čez Alpe prihaja isti zrak na njihovo severno pobočje in se tu spušča v dolino, pri čemur se zopet zgošča in ogreva.

Ker pa ima v sebi le še prav malo vodnih par, je, ko dospe v dolino, ne le topel, temveč tudi primeroma suh. Prav iste in celo še bolj izrazite lastnosti je našel prof. Seidl pri fénovem pojavu v savskem

zaledju Dinarskega gorstva, ki ga doslej celo na naših meteoroloških observatorijih niso spoznali, dasi obsega enako veliko, če ne še večje teorije kakor švicarsko - tirolski fén. Razteza se namreč tudi v 500

km dolgem pasu od Celovca preko Ljubljane, Novega mesta, Zagreba in Bihača do Sarajeva, a je širok čez 300 km in sega v notranjost še preko Beograda in Budapešte. Ta dinarskogorski fén je nasproten burji in se dviga kot jugozahodni veter s toplega Jadranskega morja na visoke dinarske planote, s katerih se spušča v doline Save Bohinjske, Ljubljanske, Mirne, Krke, Kolpe, Une, Vrbasa, Bosne in Drine. Omilja nam zimo, prinaša pomlad, naznanja konec poletne suše in zori jesenske plodove po poljih ter meca grozdje. Je torej pomemben činitelj, ki ugodno vpliva na naše podnebje in s tem seveda tudi na naše biogeografske in antropogeografske razmere.

Prof. Seidl se pa nikakor ni zadovoljil s tem, da je ta znameniti prirodni pojav ugotovil in določil njegovo izvoršče in torišče. Raziskal ga je v vseh podrobnostih in ga s tem docela odkril, obenem pa doprinesel mnogo novih misli k fénovemu problemu sploh. Upošteval je prav vsa meteorološka svojstva dinarskega fena. Nazorno in prepričevalno in vselej na podlagi številčnih podatkov, ki jih prinaša v skupno 34 tabelah — le kdor pozna zamudna računanja, ki so s temi večinoma izvirnimi tabelami v zvezi, bo vedel ceniti delo, ki tiči v njih — nas pouči n. pr. o številu senovnih dni, trajanju fena, toplinskih razmerah vlažnosti in oblačnosti ob fénovnih dneh. Ob koncu podaja še sinoptični opis, to je pregled med seboj v enoto povezanih vremenskih pojavov, kakor so istovrstno razprostrti ob času fena po vsem pri-

zadelem ozemlju. Zlasti ko prebiramo ta zadnji, prezanimivi oddelek razprave, vidimo, kako zelo se je avtor poglubil v svoj predmet: čim bolj ga je spoznaval, tem več novega je v njem odkril in svoje prvotne izsledke izpopolnjeval. Posebno važno se nam zdi 15. poglavje 6. oddelka, ki je v njem avtor prišel do zaključka, da je treba po stopnjah jakosti razlikovati fén v ožjem in fén v širšem pomenu besede. Ljubljana ima n. pr. v letnem povprečju (za merjenje ob 14. uri) 56 fénovnih dni v ožjem pomenu besede, v širšem pomenu pa 112 fénovnih dni. Od tega presenetljivega števila — fénski veter skoraj vsaki tretji dan! — pa pripada 63% prvi in drugi stopnji jakosti po Beaufortovi lestvi, kar znači ob dotičnih dnevih komaj zaznatno razgibanost zraka. Obstaja torej tudi lahka malo občuten fén in to še celo v večini primerov, dočim so dosedanja opisi alpskega fena označevali fén vseskozi kot hud in viharjen veter.

Med mnogimi zanimivostmi Seidlove razprave je vredno omeniti tudi njegovo ugotovitev fena za kraje ob Reškem zalivu — paradoksen pojav, ki pa postane razumljiv, ko izvedemo, da je to jugozahodni veter, ki prihaja preko Beneškega zaliva v Istro. Tu se dviga na skupino Učke gore in se na njeni vzhodni strani deloma spušča s féniskimi svojstvi v Kvarneru. Ne more biti dvoma, da ima liburnjska riviera za hvaliti svoje izredno milo podnebje ne le morju sazemu in zaščitenosti proti burji, temveč tudi fenu! V posebno zadoščeno mora biti opomba, da je našel tudi razla-

e— Članski sestanek JNS za Celje in okolico drevi odpade.
e— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 vefilim »Sequoia« in dve predigr.

Iz Maribora

a— Britanska narodna pesem v Mariboru. V ponedeljek zvečer je pela v lovski sobi pri »Orlu« v okviru tukajšnjega Angleškega kluba mrs. Ethel Lewis razne angleške, škotske in irske narodne pesmi ter je za svoje odlično in občutno podajanje žela tope aplavz navzočnim. Večer je zares lepo uspel. Odlično pevko, ki se nahaja na pevski turneji po naši državi, je s prisrčnimi besedami pozdravil klubov podpredsednik prof. Janko Kotnik.

a— Velika kuharska razstava (pojedina slanič) bo 26. t. m. v hotelu »OREL«. V soboto, nedeljo in torek koncert. Mrzle ribe in mesne plošče, specialno pecivo, ki jih pripravljata prvostni kuhar in slaščičar.

a— Proračunska seja občine je bila te dni v Renčljev dvorani. Sprejel se je novi proračun, ki izkazuje 633.690 Din izdatkov in ravno toliko dohodkov. Osebnih razhodov znašajo 116.260 Din, materialni pa 25.500 Din. Šolstvo 229.100 Din. Izdatki se bodo krili s 70% doklado na državne neopredne davke.

a— Promet zahteva svoje žrtve. Do smrti je povozil kravo posestnika Martina Krumpeja pri Sv. Boštjanu neki osebnosti avto. Posesnik trpi okoli 2000 Din. škoda. — V Kosakih je podrl osebnosti avto na tla 32 letnega delavca Ferdinanda. Gerta iz Gornje Sv. Kungote, ki je na kolesu peljal tudi 21 letno Marijo Plinarjevo. Gerta s strto levo roko in Plinarjevo z zlomljeno desno nogo so prepeljali v mariborsko splošno bolnišnico. — S strto hrbtenico in zlomljeno levo nogo obležal pod vozom. natovorjenim s sodom gnojnice, 18 letni hlapec Adolf Hovekar iz Počehove. — Upokojeni poštar Belšek, ki si je pri padcu s kolesa prebil lobanjo, se še vedno nahaja v nezavesti in je zahvaljujoč stanje zelo resno.

a— Carinski oddelek pošte Maribor 2 se je včeraj preisel v novo zgradbo tik glavnega kolodvora. Kjer se bodo odslej carinili poštni paketi.

a— Mariborski mlinarji in žagariji so imeli predvčerajšnjim pri »Novem svetu« svoj redni občni zbor, ki ga je otvoril in vodil g. Karol Erlich. Kot zastopnik zbornice za TOI je bil navzoč obrtno-zadružni nadzornik g. Založnik. Obirno poročilo o delovanju je podal tajnik g. Novak. Zdržuje šteje 67 članov. in 30 pomočnikov. Dohodki izkazujejo 6.981 dinarjev, izdatki 6.769 Din. V odbor so bili izvoljeni: Karol Erlich, predsednik. Karol Golčnik, podpredsednik. Henrik Hecl, Peter Jelenc, Josip Kofler, Franc Sinič, Anton Škerbincek in Bogomir Vrecl odborniki. Josip Birs, Karol Černež, Anton Kleischer in Ivan Zorko namestniki.

a— Novi odbor Zdrženja krojačev je po izvolitvi na Ponedeljskem občnem zboru sestavljeni takole: Franjo Reicher, predsednik, Stanko Vidovič, podpredsednik, Franc Cverlin, Mihael Lešnik, Rajko Zotter, Hinko Karner, Karel Kunčič, Vinko Stuhec, Franjo Zidarič, Rudolf Stiberc, Alojzija Orehovsky, Poldeka Jeglič in Marija Jan, odborniki.

a— Tezenski strelci so imeli te dni svoj redni občni zbor, ki je pričel o živahnem delu agilne tezenske strelske družine. Družina šteje 57 članov in so poročali predsednik Franjo Luknar, tajnik Raner in blagajnik Bajec. V odbor so izvoljeni: F. Luknar, predsednik. Jože Vesilj, podpredsednik. Mirko Raner, tajnik. Alojz Bajec, blagajnik. Ivan Sinič, blagajnikov namestnik. Libi, gospodar. Gustav Keberling in Franc Seruga odborniki. Bogomir in Vladimir Bonč, namestnika.

Iz Ptuj

a— Cirkovani v ptujskem gledališču. Naš agilni Cirkovani bodo v četrtek gostovali pri nas s šoloigro »Miki« je treba moza, ki jo je spisal domačin g. Korže Vinko. Igra je originalna že zaradi tega, ker govore vsi igralci v originalnem dravskopoljskem narečju in nastopajo v originalnih oblekah. V igri so tudi prikazane originalne šege in navade kmečkih gostij na Dravskem polju. Igra je polna humorja in prav primerna za predpustni čas.

a— Šahovska tekma, ki se je vršila v nedeljo med Čakovcem in Ptujem, se je končala z izidom 4 : 4. Zmagovalci iz Ptuja so bili gg. Šostarič, Širec, Schwab in Levčič. Revanšni dvoboj bo 1. marca v Ptuj.

go za zanimivo dejstvo, da se pojavljata fén in burja samo ob severnem oddelku Dinarskega gorstva (od Celovca do Sarajeva), ne pa dalje proti jugu. Tu se gorovje Dinarij v širokem pomenu besede sicer nadaljuje do skrajne južne točke Grškega polotoka, toda polotok se zaožuje in namestu panonske kotline se ondi prostira Egejsko morje. To pa omiljuje klimatska nasprotja ob obeh straneh gorovja, in zatorej zavlada ves drug klimatski položaj. Južneje od Sarajeva ponehujeta i burja i fén. Osamljena prilika za nastop jadranskega fénja nudita menda še kotlini Ohrskega in Prepsanskega jezera.

Dinarskogorski fén je postal pojem, ki si brez njega ne moremo misliti nobenega novega spisa več, ki se bavi s prirodopisnimi in zemljepisnimi razmerami naše domovine. Res ga tudi novo A. Melikov drevlo o Sloveniji kot prvo uvaža v geografsko književnost (I/1, str. 293). Brez dvoma bo nastalo za ta prirodni pojav veliko zanimanje povsod doma, a tudi v inozemstvu (za vnanji znanstveni svet je razpravi dodana obširna strnitev v nemškem jeziku). Prof. Seidl pa čestitamo, da je kljub visokemu številu let mogel dovršiti to pomembno delo, sebi in domovini v čast, mlajšim pa v vzpodbudo! Dr. B.

Češka filharmonija

Prejšnji mesec sta bila v Pragi dva zanimiva abonementna koncerta Češke filharmonije. Prvi je pod vodstvom mojstra V. Tačila podal kar tri novitete,

Vsi pod mavrico

MAŠKARADA SOKOLA I. — TABOR

Pustna sobota 22. t. m.

Gospodarstvo

Zborovanje trgovcev iz mariborske okolice

Počastitev zaslužnega predsednika Janka Kostajnskega

Maribor, 17. februarja. V nedeljo popoldne se je vršila v salonu hotela »Orel« (kakor smo v »Jutru« na kratko že poročali) glavna skupščina Združenja trgovcev za oba mariborska srezja. Zborovanje je bilo toliko bolj pomembno, ker je združenje obhajalo 50letnico svojega obstoja ter 15letnico, odkar je sedanji predsednik g. Janko Kostajnskec v odboru, a desetletnico, odkar je predsednik tega združenja. Zborovanja se je udeležilo okoli 200 okoliških trgovcev. Predsedoval je g. Kostajnskec, ki je v uvodu pozdravil predsednika Zbornice TOI g. Ivana Jelačina, tajnika g. dr. Plessa, zadružnega nadzornika g. Založnika in voditelja nadaljevalne šole g. Lovšeta. Nato je g. Kostajnskec obirno poročal o aktualnih trgovskih vprašanjih. Poročal je izbrpno o davčnih bremenih in o izvršenih akcijah, o šušmarstvu, krošnjarijenju, nelojalni konkurenci in o odpiranju in zapiranju trgovinskih obratov. Ob koncu svojega poročila se je zahvalil Zbornici za TOI, ki je z največjim razumevanjem in vnuemo podprla vsako akcijo združenja.

Po predsednikovem poročilu, ki je bilo sprejeto z velikim odobravanjem, je podpredsednik g. Lamprecht v lepo zasnovanem govoru nanizal zasluge, ki jih je pridobil g. Kostajnskec v borbi za interese in pravice okoliškega trgovstva v dobi zadnjih 15 let. Ob koncu svojega govora je izročil g. Kostajnskecu krasno diplomu, ki jo je podelnilo trgovstvu svojemu predsedniku v znak hvalečnosti za njegovo vztraj-

PRILJUDEH, NAGNENIH K MAŠKOBI se izkaže naravna

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica kot zanesljivo in prijetno učinkovito sredstvo za izboljšanje, ki se more tudi dolgo uporabljati brez posebne dijet.

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Kako trgujejo Angleži z našim rudnim bogastvom

Zlati rudnik pri Fojnici je bil najprej kupljen za 3.5 milijona Din, pozneje prodan za 24.5 milijona Din, sedaj pa ponovno prodan za 87.5 milijona Din

Kakor smo že včeraj poročali, je bila v petek razpisana v Londonu pri Westminster Bank Ltd emisija 680.000 delnic (po 5 šilingov) novo snujoče se družbe »Trošnik Mines« za eksploatacijo zlatih in bakrenih rud na terenu pri Trošniku in Bakovici v bližini Fojnice v Bosni. Vpisovanje delnic se je pričelo ob 9. jutraj in je bilo v prvih 5 minutah vpisano že 50% glavnice, ko je nenadoma emisijaska grupa ukimila nadaljni vpis, prevzela vse delnice in odredila, da se vplačani zneski vrnejo.

V zvezi s tem emisijo so v londonskih finančnih krogih mnogo razpravljali, zlasti tudi o vzrokih ustavitve vpisovanja. Možno je, da je emisijaska skupina, ko je videla veliko zanimanje publike za vpis teh delnic, sama prevzela te delnice v pričakovanju, da jih pozneje privatno lahko po višji ceni vnoveči. Nastala pa so še druga vprašanja. Emisijaska skupina je vložila prošnjo na londonsko borzo, da bi ji takoj odobrila kotacijo delnic na borzi. Odbor lon-

donske borze pa je to začasno odklonil, dokler se ne objavijo prvi rezultati o poslovanju tega rudarskega podjetja. V zvezi s to odklonitvijo kritizirajo podatke glede rudnih rezerv in predvidenih produkcijskih stroškov, ki so navedeni v emisijaskem prospektu. Za podatke, ki jih navajajo ustanovitelji v emisijaskem prospektu veljajo v Angliji prav stroge dolebe. Kritika pa se nanaša tudi na ceno, po kateri prevzame novo ustanovljena družba »Trošnik Mines« pravico eksploatacije. Londonski listi navajajo, da je koncesija pred leti kupila družba »Mines Development« in sicer za 14.000 funtov (3.5 milijona Din). Ta družba je potem prodala koncesijo skupaj z obstoječimi instalacijami družbi »Goldfield Ltd« že za 98.000 funtov (24.5 milijona Din). Pravkar ustanovljena družba pa je odkupila podjetje kar za 350.000 funtov (87.5 milijona Din). Na razne kritike in listih je odgovorila emisijaska skupina (British Pacific Trust),

Zapiski

Prihodnji mednarodni filozofski kongres bo prve dni avgusta t. l. v Parizu. Stal bo v znamenju proslave tristoletnice Descartesove. »Razprave o metodici« zato bo osrednje vprašanje vseh diskusij na tem kongresu enotna metoda v filozofiji. Pariški kongres organizira Filozofsko društvo, čigar častni predsednik je Henri Bergson.

Aleksander Vidakovič je pravkar objavil večji roman iz dubrovniške zgodovine z naslovom »Marin Sargoc«.

Antona Ingoliča roman »Lukarjic«, znan iz »Ljubljanskega Zvonca« pod naslovom »Zemlja in ljudje«, izide v celotnem obsegu kot knjiga na 400 straneh pri Tiskovni založbi v Mariboru.

Slovenska Matica napoveduje kot redne publikacije v letu 1936 dva zvezka Cervantesovega »Don Quijota« v prevodu St. Letna in z ilustracijami Nike Pirnata in novelistično zbirko Cirila Kosmača »Prazna ptičica«. Peči snopit Kidričeve »Zgodovine slovenskega slovstva« je izvršen med publikacije l. 1937.

Louis Bertrand, član Francoske akademije, je pravkar izdal pri Fayardu v Parizu senzacionalno študijo o Adolfu Hitlerju.

O Molliu je spisal pariški igralka Dusanee knjigo »Un comédien nommé Mollière«, ki jo je kritika sprejela prav ugodno.

L. Kerenski, voditelj demokratične Rusije v dobi med februarско in oktobrske revolucije 1917, je izdal pri Payotu v Parizu spis »La vérité sur le massacre des Romanov« (Resnica o pokolju Romanovih).

Smrt Jacquesa Bainville. V času, ko vzbujajo pozornost Evrope francoske desničarske organizacije, je umrl v Parizu eden najkulturnejših ideologov francoskega političnega klazicizma, kakor nekateri imenujejo konservativno monarhistično usmerjeno strujo,

da se običajno pri ustanavljanju rudarskih družb za eksploatacijo zlatih rudnikov obračajo ustanovitelji na publiko za emisijo delnic, če obstoji verjetnost, če je pričakovati rentabilno eksploatacijo in obstoja na koncesijskem ozemlju zlata ruda. V primeru ustanovitve družbe »Trošnik Mines« pa se emisija vrši na osnovi sigurno ugotovljene zlate rude v Bakovici.

Zaposlenost v Jugoslaviji

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je sestavil statistiko o gibanju zavarovanih članov pri vseh krajevnih organih v naši državi v mesecu decembru. V primeri s prejšnjim mesecem je v decembru število članov sezonsko nazadovelo za 28.237 na 571.418. V decembru zadnjih let se je gibalo število zavarovanih članov, kakor sledi:

dec. 1929.	626.459	maksimum
dec. 1930.	616.752	
dec. 1931.	575.737	
dec. 1932.	523.209	
dec. 1933.	513.074	minimum
dec. 1934.	547.156	
dec. 1935.	571.418	

Kakor nam kaže gornja primerjava, je bilo lani v decembru število zavarovancev za 28.237 ali za 4.4% večje nego pred enim letom in za 58.374 ali za 11.4% večje nego v decembru 1933, ko smo dosegli najnižje stanje.

Od posameznih krajevnih organov beležijo največji prirastek članstva nasproti prejšnjemu letu okoliški urad v Dubrovniku (plus 22.1%), v Nišu (plus 18.0%), v Osijeku (plus 8.4%) in v Zagrebu (plus 4.8%). Ljubljanski okoliški urad, ki ima področje vse dravske banovine, je zabeležil v decembru preteklega leta v primeri s prejšnjim letom le povečanje za 1.2% (v vsej Jugoslaviji za 4.4%), v primeri z decembrom 1933. pa povečanje za 6.1% (v vsej državi 11.4%). Povprečna dnevna zavarovalna mezda je v decembru znašala 21.48 Din, to je za 0.33 Din manj nego v decembru prejšnjega leta. Padanje povprečne dnevne zavarovalne mezde se poлагoma ustavlja; padec povprečja nasproti istemu mesecu prejšnjega leta je znašal v letnih mesecih še preko 0.50 Din. v oktobru 0.38, v novembru 0.36 in v decembru 0.00 Din.

Skupni zavarovani zašlužek je znašal v decembru 306.9 milijona Din nasproti 298.4 milijona Din v decembru prejšnjega leta in 291.1 milijona Din v decembru 1933.

Pomorski veliki gredo v staro železo

Angleška družba Cunard White Star Line je sklenila, da bo demontirala eno svojih največjih ladij osebni parnik »Homerica«, ki ima 34.000 ton (gre za prejšnjo nemško ladj »Columbus«). Prav tako bodo demontirali in uporabili kot staro železo največjo angleško ladjо kulturni parnik »Majestic«, ki ima celo 57.000 ton, in sicer takoj potem, ko bo stavljena v promet nova ladj »Queen Mary«, ki se še gradi in bo imela preko 70.000 ton. Parnik »Majestic« so Nemci zgradili tik pred vojno in je bil takrat poleg parnika »Vaterland« največji na svetu. Njegova življenjska doba je torej znašala le nekaj nad 20 let. S tema dvema parnikoma skupaj bo družba Cunard White Star Line izločila iz svoje mornarice 8 največjih, nekoliko zastaralih ladij s skupaj 250.000 tonami, kajti v zadnjih letih je družba dala že demontirati velike prekoceane parnike »Mauritania«, »Olympic«, »Admiral«, »Albion«, »Calgaric« in »Doric«. Kakor poročajo iz Londona bodo tudi Američani vzeli iz prometa prekoceane parnik »Columbia«, ki ima 24.500 ton. Da puste družbe tako zgodaj demontirati take velike prekoceane parnike, je vzrok v tem, da obstoja na progah med Evropo in Ameriko, za katere pridejo v poštev take ladje, velika konkurenca in se potniki najraje poslužujejo novih in čimvečjih vadij. Ko je lani dala Francija v promet ogromno potniško ladjо »Normandie« s 70.000 tonami, so se morali takoj tudi Angleži odločiti, da dogradijo enako velik parnik »Queen Mary«, čigar gradnja je bila zaradi krize ustavljena. Pri gradnji te ladje se Angleži poslužujejo že vseh izkušenj, ki jih imajo Francozi s svojo »Normandie«. Pri tej ladji se je izkazalo, da je v interesu čim intenzivnejšega prometa potrebno marsikaj preurediti, zato bodo Francozi to ladjо v

kratkem vzeli iz prometa in bodo samo stroški te preureditve po enoletnem obnavljanju znašali 27 milijonov frankov (80 milijonov Din).

Gospodarske vesti

— Bilanca Kranjskih deželnih elektrarn. Banovinskemu svetu je bila predložena bilanca Kranjskih deželnih elektrarn za leto 1934, ki vsebuje naslednje važne postavke: Aktivna znašajo v celoti 46.4 milijona Din; od tega odpade 40.2 milijona Din samo na investicije. Dolžniki so vneseni v bilanco v višini 1.9 milijona Din, zaloge blaga pa v višini 2.7 milijona Din. Na pasivni strani izkazuje bilanca za 36.7 milijona posojil (od tega pri Pokojninskem zavodu 26.0 milij. Din, pri Mestni hranilnici v Ljubljani 5.0 milij. Din in pri Hranilnici dravske banovine 4.9 milijona Din). Zaklad za obnovitve in dopolnilne naprave je izkazan v višini 4.9 milijona Din. Upniki pa znašajo 4.0 milij. Din.

Dohodki Kranjskih deželnih elektrarn so znašali v letu 1934 5.2 milijona Din, od tega 4.7 milijona Din od prodaje toka. Pri izdatkih tvorijo glavno postavko obresti, ki so znašale 2.4 milijona Din. V ostalem so znašali upravni stroški 1.1 milijona Din, stroški za vzdrževanje 0.77 milijona Din, odpisi na številni inventarju in na stavbi pa 0.57 milijona Din. Odpisi so razmeroma majhni, če upoštevamo, da znaša odpis od investicij le 290.000 Din. Glavno postavko med investicijami tvorijo daljnovodi, ki predstavljajo vrednost 25 milijonov Din, kar bi bilo treba odpisati najmanj v 20 letih, in bi bilo treba samo od teh postavk odpisati 11/4 milijona Din. V letu 1934, so znašale nove investicije 10.3 milijona Din, od tega odpade na daljnovod Grosuplje-Kočevje 1.6 milijona Din, na daljnovod Dobje-Planica-Rateče 0.7 milijona Din, na daljnovod Crnuče-Grosuplje 0.4 milijona Din, na daljnovod Crnuče-Vrhnika 0.37 milijona Din in na daljnovod Podlog-Polzel 0.35 milijona Din. Nadalje so znašali stroški za kablovod Crnuče-Ljubljana 0.9 milijona Din, za razširjenje transformatorske postaje Crnuče 2.3 milijona Din in za transformatorsko postajo Podlog-Polzel 1.1 milijona Din. Pri teh investicijah so znašali prispevki interesov 0.73 milijona Din in prispevki banovine 0.79 milijona Din, tako da je družba iz lastnih sredstev oziroma s posojila krila ostali znesek, to je 8.8 milijona Din.

Borze

18. februarja

Na ljubljanski borzi se je deviza New York danes okrepla, dočim je London nalo popuščal. V privatnem kliringu so se avstrijski šilingi trgovali po 9.42, angleški funti pa so sprito intervencije Narodne banke popustili in so bili zaključeni po 252. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 9.42, v angleških funtih po 252, in v španskih pezetah po 6.41; grški bosi so se nudili po 33. Nemški klirinški čeki so bili v Ljubljani zaključeni po nižjem tečaju 14.35, v Beogradu po 14.2648, v Zagrebu pa po 14.47 odnosno za 15. marec po 14.4050 in za 15. april po 14.35.

Na zagrebškem efektne tržišču je Vojná škoda po včerajšnjim okrepljevali za majhenost popustila in je v Zagrebu notirala za kaso 357 — 359 (v Beogradu promet po 359 — 359.50). Zaključki pa so bili za beleženje v 7% Blairovem posojilu po 72.75 (v Beogradu po 73.50).

Devize

Ljubljanska borza.

(Devize z všteto premijo 28.5%) Amsterdam 2958.87—2973.47, Berlin 1747.06 do 1760.93, Bruselj 733.47 — 738.54, Curih 1424.22 — 1431.29, London 214.27—216.32, New York 4272.54—4308.86, Pariz 287.89 do 289.33, Praga 180.61—181.72. Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.42.

Curih, 18. februarja Beograd 7.—, Pariz 20.215, London 15.08, New York 802.50, Bruselj 51.55, Milan 24.30, Madrid 41.90, Amsterdam 207.75, Berlin 122.85, Dunaj 57.05, Praga 12.69, Varšava 57.775, Bukarešta 2.50.

Efekt

Zagreb: Državne vrednote: Vojna škoda 357 — 359, za febr. — maj 359 bl., 4% agrarne 45 bl., 6% begluške 60 — 61, 6% d.m. agrarne 61 bl., 7% invest. 77 — 79, 7% stabiliz. 76 — 78, 7% Blair 72.50 — 73, 7% Drž. hip. banka 79 den., 8% Blair 83 bl., delnice: PAB 238 den., Trboveljska 120 — 130, Sečera Osijek 130 — 145, Isis 20 den.

Beograd, Vojna škoda 359 — 359.50, za febr. 359 — 359.50 (359), za april 358.50 — 359 (358.50), 6% begluške 64.75 — 65 (65), 7% invest. 79 — 79.50, 7% Blair 72.75 — 73.50 (73.50), 7% Drž. hip. banka 81 bl., 8% Blair 82 — 83, Narodna banka 6700 — 6850 (6800), PAB 236.50 — 238 (238).

Blagovna tržišča

2ITO

+ Chicago, 18. febr. Začetni tečaj: pšenica; za maj 97, za julij 88.875, za sept. 87.875; korusa; za maj 61.375, za julij 61.75.

+ Winnipeg, 18. febr. Začetni tečaj: pšenica; za maj 83, za julij 83.75, za sept. 82.75.

+ Novosadska blagovna borza (18. t. m.) Tendence nespremenljive. Pšenica: baška 168 — 169; okolica Sombor 167 — 168; ladjia Tisa in Begej 172 — 173; slavonska in sremska 169 — 170; banatska 168 — 170. Oves: baški, sremski in slavonski 145 — 147.50, Ječmen: baški in sremski, 64 kg 137.50 — 142.50, Korusa: baška in sremska 113 — 114; banatska 112 — 113. Moka: baška in banatska 0.9c in 0.9c 250 — 270; 2c 230 — 250; 5c 210 — 230; 6c 190 — 210; 7c 160 — 170; 8c 107.50 — 112.50. Otrobi: baški in sremski 100 — 102, Fišol: baški in sremski ueli 210 — 215.

+ Budimpeštanska termska borza (18. t. m.) Tendence slebja. Pšenica: za marec 16.71 — 16.72, za maj 17.15 — 17.16; korusa: za maj 14.65 — 14.67.

LEPO IN SNEZNOBELO OPRANO BO VASE PERILO, AKO BOSTE UPORABLJALI

PERION

PRALNI PRASEK. PRAV POCENI JE TA NAS KVALITETNI DOMAČI IZDELEK!

Italijanski Lawrence

Vloga grofa della Porta v Abesiniji – Vohun, ras Guksa in duhovščina v Aksumu – Darovana zemlja, nič davkov...

Malokomu je znano, da je abesinski cesar razpisal veliko nagrado na glavo italijanskega polkovnika Lawrencea, še mladega grofa della Porta, ki ima na abesinskih frontah veliko ulogo kot vodja italijanske vohunske službe. Toda grofova glava stoji še trdno na vratu, njegovi agenti so vsepovsod, tudi v neposredni neguševi bližini, njegov vpliv sega daleč preko Etiopije. Elegantni, vitki grof, sin slovite plemenitaskе družine, je že v najranjši mladosti dobil veselje do pustolovščin. Potoval je po vsem svetu, živel v najoddaľenejših deželah sveta, naučil se je 12 jezikov, ki jih obvladuje perfektno. razen tega pa

zna kopico najrazličnejših dialektov. Med razorožitveno konferenco se je mudil v tajni misli v Zenevi in je zbujał pozornost s strastno ljubezensko zgodbo, ki se je vanjo zapletel s hčerjo nekega švicarskega diplomata. Govorili so takrat nekaj o nekem dvoboju, toda nenadoma se je ta epizoda končala, ko je postal della Porta šef italijanske tajne službe.

Njegov prednik, baron Ronondo Franchetti, se je, kakor znano tik pred izbruhom vojne v Abesinijo na skrivnostnem način ponesrečil z letalom v egiptski pušćavi. Šele pred nekoliko tedni je zvedel svet po častrih italijanskih domaćinskih čet, ki so pobegnili na abesinsko stran, da je grof della Porta že dve leti deloval v Afriki. Kakor njegov vzornik, angleški polkovnik Lawrence, se je znal prikupiti domaćinom in baje ni pretirano trditi, da so vsi uspehi, ki so jih doslej Italijani dosegli v Abesiniji, večji del njegova zasluga.

Pomagal jim doseči pred vsem tri velike zmage: prestop resu Guksa, zavzetje svetega mesta Aksuma in zavzetje Makale. Davno pred izbruhom sovražnosti je bil della Porta v najtesnejših stikih z rasom Guksa. Osebnost ga je obiskal in mu dopovedal, kakšne prednosti bi imelo zanj, če bi se v primeru vojne postavil na italijansko stran. Neguš bo vojno zebuil, dočim bo imel ras od nje dobiček. V resnici sta se oba moža domenila in sedaj smo zvedeli, da je italijanski generalni štab že od septembra 1935 računal trdno s to zvezjo, ki je za svet prišla tako nenadno. General de Bono ni imel nobenega nadaljnjega opravka, nego da je formalno izvršil sprejem Guksa.

V Aksumu je della Porta postopal podobno. Tu si je z domaćimi agenti skrbel zveze s koptskimi duhovci. Ze prejšnje poletje je obiskal sveto mesto in pre-

pričal vplivne cerkvene poglavarje, kakšno prednost jih čakajo, če bi se Aksum predal brez boja. Italijani bi kmetom, ki obdelujejo svojo zemljo samo kot najemniki, to zemljo darovali za vse večne čase. Davki bi se do malega odpravili, pobiral bi se samo davek na poljedelske proizvode. Pogajanja sicer niso šla gladko, toda italijanski grof je na zadnje le dosegel, da se je kratko po izbruhu vojne aksumska duhovščina pogodila z Italijani.

Zavzetje Makale se je že olajšalo z grofovimi letaki, ki jih je dajal spuščati na mesto. Tudi tu je obljubljal, da bo Italija kmote osvobodila, znižala dajatve in gradila ceste. Dosegel je, da so domaćini v znamenje svoje volje do pogoditve poslali Italijanom 17 talcev metoda, ki se je zelo obnesla. Danes je v italijanskih taborišćih nad 40 talcev, samih plemenitaskih poglavarjev, ki jamćijo s svojo prisotnostjo, da so njihovi podaniki napram Italijanom miroljubni.

Kakšen vpliv ima grof della Porta, je razvidno iz zgodbe z najstarejšim abesinskim samostanom Debro Damnujem. Samostan pobira davke iz 80 okoliških krajev. Ko je ras Sejum dospel v provinco Tigre, je zahteval tudi s svoje strani davek od prebivalca. Kmetje so se tedaj obrnili na grofa della Porta in ta jim je sporočil, da jim davkov ne bo treba plaćati, če se ne bodo upirali prodranju italijanskih čet. Tako se je v splošnem tudi zgodilo.

Seveda ne morejo vsi takšni uspehi odločati o konćni zmagi in ni jih treba pretiravati. Vendar je razvidno že iz tega, da je neguš grofa imenoval svojega najhujšega sovražnika in razpisal na njegovo glavo velikansko vsoto, kako uspešno delo je vršil v Abesiniji italijanski polkovnik Lawrence.

Lep uspeh na ledu

Norveški drsalec Charles Mathisen, ki je zmagal v olimpijskih tekmah v drsanju na razdaljo 1500 m. Ostale tri rekorde na 500, 5000 in 10.000 m je postavil Ballangrud

Samo zgledi vlečejo

Generalni tajnik fašistićne stranke Starace pri odhodu iz Rima na afriško bojišće

Mož, ki je pregovoril carja k odstopu Smrt Aleksandra Gućkova, bivšega predsednika ruske dume

Kakor so poročali te dni, je v Parizu umrl ruski politik in bivši predsednik dume, ruske narodne skupšćine, Aleksander Gućkov. Ućakal je 74 let. Z njim je izginila ena najbolj tragićnih in spornih oseb ruskega mešćanstva in novejšje ruske zgodovine.

Bil je sin bogatega trgovca in se je vedno zanimal za politiko. Izbral si je napreden konservatizem za svoje življenjsko načelo. Njegov dvig se je začel, ko se je na zgodovinskih moskovskih kongresih zemstva postavil na temelj ustave 17. okt. 1905. in osnoval stranko zmernih oktohrstov. Kot voditelj te stranke je v predvojni ruski notranji politiki imel odloćilno ulogo. Bil je predsednik 3. dume, ko je njegova stranka igrala ulogo jezika

na tehtnici med stranko nacionalistov, kadetov, in socialisti. V februaru 1917. se je postavil na stran prevratnećev. Vodil je delegacijo v Pskov, ki je carja Nikolaja II. pregovorila, da se je odpovedal prestolu. Kot neomajen pristav zaveznikov je Gućkov, ki je v prvem revolucionarnem kabinetu prevzel vojno ministrstvo nastopal za vojno do zmagovitega konca. Sam pa je razbil disciplino v ruski vojni s slovitim poveljem, ki je odpravil avtoriteto čestnikov. Neuspehi na fronti so ga konćno prisilili, da je svoje mesto odstopil Kerenskemu.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Politićna posvetovanja v Parizu

Francoski zunanji minister Flandin v razgovoru z rumunskim zunanjim ministrom Titulescu

Prodani možgani

Pierre Luteć, umetnik v računanju in njegove pustolovske kupćije

V Parizu je umrl te dni Pierre Luteć, eden najbolj znanih umetnikov računanja, kar jih je kdaj nastopalo na varietejkih odrih. Bil ni samo mojster v računanju na pamet, temveć je imel tudi izreden spomin za številke. Delal je brez vraćkih rokov, ker se je lahko mirno zanesel na ta spomin. Obvladoval je zgodovino tako popolnoma, da je nosil v glavi več deset tisoćev dat.

Ta ogromna zaloga številć in dejstev in njegovi čudežni računi ga pa niso nikoli utrjajali, in to je bilo tisto, kar je obćinstvo menda najbolj presenećalo. Zanimivo je bilo pa to-le: po poklicu je bil umetnik računov, v življenju je bil slab računar. Čeprav je dobival izredno visoke plaće, je trošil več, nego je zaslućil. Nikoli ni mogel izhajati s svojimi prejemki. Na neki turneji v Ameriki se mu je n. pr. zgodilo, da je sedel med dvema izredno dobrićna anglaćmanoma v hotelu brez centov v žepu in ni mogel plaćati niti za stan. Bil je zato zelo slabo razpoložen, posebno ker se je ravnał varietejca, v katerem bi moral nastopiti, branil izvešćati lahkomićelnemu možu predujem. Tedaj ga je rešil trgovski ravnałec newyorškega anatomnega muzeja, ki je bil pripravljen plaćati veliko vsoto, če bi se obvezal, da bo svoje možgane ostavil temu zavodu. Luteć je takoj podpisal to pogodbo in

je prejel vsoto, ki ga je rešila iz hude stiske. Nekoliko tednov pozneje pa je bil v istem položaju. Bil je v Chicagu. Obiskal je brez mnogih pomislekov ravnałca toknajšnjega mestnega anatomskega muzeja in se mu predstavil. Ućenjak se je zelo veselil, da se seznani z moćem, ki ga je obćudoval že v varietejcu. Luteć mu je dejal, da je bil vedno častilec anatomskе znanosti in da bi posebno čistaćemu muzeju prav rad zapustil svoje možgane, seveda za primerno odškodnino. Ućenjak mu je brez nadaljnje ponudbe večjo vsoto in Luteć je podpisal pogodbo, po kateri naj bi čistaćski anatomski muzej po njegovi smrti postal lastnik njegovih možganov. Odtlej je Luteć uganjal prodajo svojih možganov znanstvenim zavodom kot donosen stranski poklic. Umljivo je, da so anatomski zavodi, ki so bili skupili njegove možgane, takoj po Lutećovi smrti zahtevali te možgane zase. Newyorški zavod je poslal kot prvi brzojavko njegovim svojcem, toda v naslednjih urah je prispelo še nič manj nego 74 brzojavk drugih zavodov, ki so prav tako zahtevali možgane zase. Najmanj 75-krat je tedaj Luteć neplał znanstvene zavode po vseh deželah sveta. Sedaj se bo moralo s stvarjo baviti sodišće, kaj mu bo res teško odloćiti, kateremu zavodu naj Lutećovi možgani prav za prav pripadejo.

Smrt eskimske filmske zvezdnice

Eskimka Mala iz filma „Polovo ženitno potovanje“

Film „Polovo ženitno potovanje“, ki ga je izdelal svoj čas sloviti polarni raziskovalec dr. Knud Rasmussen in ki je prvić verno prikazal nenavadno romantiko eskimskega življenja na Grenlandiji, je bil sprejet po vsem svetu z velikim navdušenjem. Ena izmed mnogih prednosti tega filma, je bila ta, da glavnih ulog v njem niso igrali pokleni igralci, temveć sami pravi Eskimi. Posebno pozornost je zbudila mlada, čudovito lepa Eskimka Mala, ki je igrala glavno žensko ulogo. Njena igra je pokazala toliko naravne dražesti in toliko talenta, da ji je potem cela vrsta filmskih druć ponudila laskave pogodbe, ki jih je pa vse odbila.

Kakor poročajo sedaj angleški listi, je Mala pred kratkim umrla. Med Eskimi je v zadnjih tednih razsajala teška epidemija angine, ki se je lotila tudi slovite junakinje iz Rasmussenovega filma. Zdravnikov in lekov ni bilo in tako je postala žrtev bolezni. Na poti je bila sicer posebna ekspedicija z dvema zdravnikoma in zdravili, pa je dospela do Malinega doma 12 ur potem, ko je bilo dekle že mrtvo.

Sprava v zakonu Alfonza XIII.?

Iz španskih monarhistićnih krogov se dozna, da se namerava bivši španski kralj Alfonz XIII. spraviti s svojo soprogo, kraljico Viktorijo. Zakonca sta živila zadnji dve leti narazen. Zdaj bo bivša kraljica obiskala Rim in se bo ob tej priložnosti sestala z Alfonzom XIII. Ta sestanek naj bi bil uvod v poznejšo obnovitev zakonskega življenja.

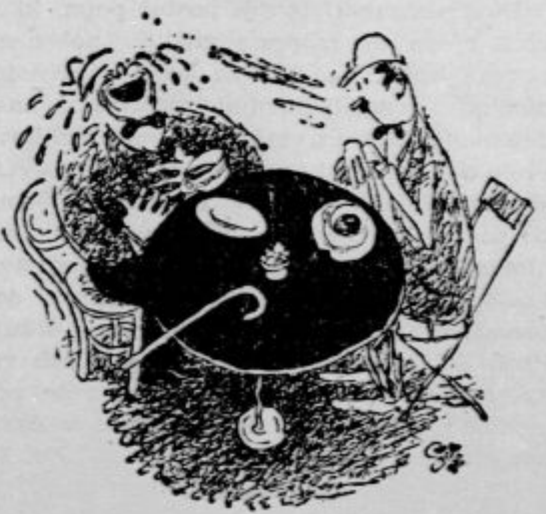
Koliko stane palaća DN

Kakor smo že poročali, se je začelo Društvo narodov seliti v svojo novo palaćo v Zenevi. Tajništvo je že v njej, knjićnica se preseli pozneje. Dolej je ta palaća stala 35 milijonov švic. frankov. Nadaljnje investicije bodo znašale okrog 10 milijonov, tako da bo vsa zgradba veljala 45 milijonov frankov.

ANEKDOTA

Po smrti svoje babice, kraljice Viktorije, je vprašal mali princ Edward, današnji angleški kralj, svoje francosko guvernanta, kako bo stopila babica v nebesa. Guvernanta je menila: »Najprvo stopi noter pać nekoliko angelov, potem bo sledila babica...« — »To pa babici prav gotovo ne bo ugajalo, če bo morala stopati za angelić, je menil otrok. »Hotela bo biti tudi v nebesih prva...«

VSAK DAN ENA

»Včeraj sem čital v humoristićnem listu tako izvrsten domiselek, da me še danes pošćuje smeh, čeprav sem ga že pozabil...« (asöndagantese Strick)

Društvo narodov se je preselilo v nove prostore

Društvo narodov v Zenevi se je preselilo v nov kompleks poslopj v parku Ariana. V dosedanjih prostorih je bilo od l. 1930.

Zane Grey:

Teksaški iezdec

»A zakaj hodiš semkaj brez znamenja?« je zahteval Fletcher v svoji stiski.

»Jim, nikomur se ne vsiljujem. Ali ker je ljudem toliko do tega, da bi me dobili medse —«

Fletcher mu je z vzdignjeno roko segel v besedo. Nato se je z nekakšno robato dostojanstvenostjo obrnil k Poggynu.

»Poggy, ta človek je moj tovariš. Ogorčen je. Nikoli mu nisem rekel žal besede. Rekel sem mu le, da ga Knehl nič bolj ne mara kakor mene. Poggy, tvoja beseda zaleže pri toliki veliko. Kar živim, se ti še nisem zameril. Tu stoji moj tovariš. Porok sem zanj. Ali mi hočeš pomagati? Če tega ne storiš, nastane virag in pol. In prav zdaj, ko se lotevamo velike reči.«

Med tem, ko se Fletcher mučil s svojim počasnim, resnim govorom, je Duane upiral pogled v Poggyna. Nekaj levičja je bilo v tem možu. Rjav je bil in plapolajoč. Lep kakor ogenj. Mož popolne rasti, z mišicami, ki so se pod obleko napenjale, drgetale in butale. Krasna, a vendar strašna, rumenooka zverska glava.

Ko je Duane zrl na Poggyna in nagonsko slutil njegovo nadnaravno, strašno moč, se je prvič v svojem življenju zavedel strahu pred drugim možem, ki mu je drhtel globoko v prsih. Bilo mu je

72 kakor da bi z ledenim zvokom donel v njem zvon in mu omamljal srce. Za tem občutkom je prišel stari, žgoči vzkip krvi, ki pa ni pregal strahu. Čutil je nekaj, kaj je segalo globlje od same misli. In sovražil je Poggyna.

Ta je tehtal Fletcherjev poziv.

»Ne rečem, da ne, Jim«, je rekel. »In če Knehl nima resnih pomislekov, se mora s tem zadovoljiti, in tvoj tovariš naj igra z nami.«

Oči vse so se uprle v Kneha. Ta je bil smrtno blede, kakor zmerom, toda obraz se mu je pačil v smehu, ki je izražal besnost in porogljivo, zmago-siavno zavest.

»Igralec si, Poggyn. Najbrezumnišji igralec v vsem Big Bendu«, je z rastočo besnostjo rekel Knehl. »Ves svoj denar stavim proti beraškemu pesu«, da ti zdajle vržem karto, ki te bo strah igrali z njo.«

»Nikar tako napetolično ne govori«, je Poggyn zarežal.

»Če ti je na svetu kaj mrzkega, Poggyn, tedaj je to mož, ki ni tisto, kar pravi, da je. Ali je res ali ni?«

Poggyn je pokimal; jeza je počasi vstajala v njem.

»Nu torej — Jimov novi tovariš — ta Dodge — ni to, kar se zdi. A jaz vem, kdo je. In če pustim njegovo inžo nate, Poggyn, te bo do kosti izpreletela groza. Zmrznil boš, in roka ti bo otrpnila, ko bi morala biti hitra kakor blisk — samo ker se boš zavedal, da si stal — pet minut živ pred nji m!«

Vse je bilo tiho. Vsi so slišali Kneha, kako je težko dihal. V drhteči besnosti je iztegnil roko proti Poggynu. Može so bili blede in pozorni. Previdno so se stiskali na levo in desno ob zid in puščali vodji in Duana same na sredi.

»Torej na dan z imenom!« je rekel Poggyn in zaklel.

Čudno: Knehl ni gledal moža, ki ga je hotel razkrinkati. Sklonil se je proti Poggynu.

»B u c k D u a n e!« je zdajci rezko zaklical. Poggynova drža se ob tem imenu ni vidno izpremenila. Če je imelo Knehlovo besnenje namen, razdražiti Poggyna in ga pripraviti, da bi se prenažljal, izdrl samokres in ustrelil na Duana, je bil po drugi strani Poggyn očividno dosti bolj pod vplivom presenečenja, ker je s Fletcherjem vred nosil poročstvo za to ime, ki so se ga vsi razbojniki bali.

Knehl je premolknil. Nato se je mrzla negibnost njegovega obraza razdrobila v peklensko veselje. Naščuval je bil velikega Poggyna v nekaj, kar ga je strahotno, neizmerno zabavalo.

»Da, B u c k D u a n e!« je bruhalo iz njega.

»Strelec z Nueces! Samotni volk! Mož, ki je poglaval dve svinčenki v pikov as! Oba sva mnogokrat slišala o njem — in mnogokrat sva o njem govorila. Zdaj stoji pred teboj. Ti, Poggyn, si prevzel poročstvo za Fletcherjevega novega prijatelja — za Bucka Duana! — in Buck Duane bi vaju oba zvodil za nos, da ni bilo mene. In jaz vem, zakaj je prišel semkaj. Preizkusiti hoče svoj samokres na Cheseldinu — na meni na tebi! Pha, nikar

mi nič ne govori! Ta da bi stopil v to! Sam si strelec. Poznaš jih. Ah ne divja tudi v tebi nenehoma želja, ubiti nekoga, ki je večji od tebe? Pravega dedca? Ne takega, ki samo hoče biti mož! Nu, evo — Duane stoji pred teboj! Duane stoji pred Poggynom! Kaj bi v takem položaju glavar pričakoval od Poggyna, kaj bi pričakoval vsak izmed nas? Ali si izdrl samokres? Ne! Mrzta te obhaaja, otrpni si!

In zakaj? Zato, ker je Duane dedec pogumom, kakršnega bi ti sam rad imel! Ker je tako velik, da se nam upa postaviti po robu, vsem, kar nas je tu. Ker veš, da dela s samokresom čudeže, in ker ti je tvoje življenje drago! Ker stajmo ti in jaz in vsi, ki smo tukaj, vsak sam zase — čisto sam! Če bi vsi izdrl samokrese, bi ga ubili. Prav gotovo da! A kdo naj začne? Kdo hoče biti prvi? Ti ne, Poggyn! Ti prepuščaš to manjšemu — meni. In tako sem torej doživel, da vidim tebe, Poggyn, strahopetnega. To je ura, ki udari vsakemu strahu. V Bucku Duanu si našel svojega mojstra. In bogme, vesel sem tega: vsaj to pot sem večji od tebe!

Hripavi, hujskajoči glas mu je zajeknil. Knehl se je odmaknil od tovariša, ki ga je sovražil. Pot mu je curčil po čelu. Drhtel je in kar zmesan je bil videti. A vendar sta odmevala v njegovih besedah zanos in tragična resnoba.

»Buck Duane, ali se še spominjaš Hardina?« je vprašal s komaj slišnim glasom.

SPORT

Po IV. zimskih igrah

Ga-Pa, 16. februarja.

Mrak lega na zemljo, v stadionu izzvenevajo zadnji akordi državnih himen, vsak trenutek bodo zmagovalci, srečni, da so pripomogli barvam svojih narodov do največje časti v sportu, odšli iz arene. Zdjaj bo ugasnil olimpijski plamen, da po dobrih petih mesecih spet zažari sredi nemške prestolnice. Olimpijski gostje bodo zapustili zimsko olimpijsko mesto in dan ali dva bosta minila, pa bo ta tiha, romantična dolinica spet zaživela svoj blaženi mir.

Prvo olimpijsko preskušnjo je Nemčija prestala nad vse vzorno. Ogromen aparat, ki ima v rokah organizacijo, je bil porok v naprej, da skoraj ne bi moglo biti drugače, toda potek sam je dokazal, da je bila prireditelj pripravljen do zadnjih podrobnosti, ki so se res tudi izvršile natančno po načrtu. Ta velika točnost, ta vzoren red, ta skrajna pozornost, ta skoraj nepojmljiva natančnost, s katero so prireditelji razvijali vsakdanji spored, ki je obsegal dnevno po več prireditev na raznih krajih, nas je prepričala, da je tudi uspeh letošnje letne olimpijade zagotovljen že v naprej. Poglavje zase zasluži skoraj neprekosljivo urejeno obveščanje širokih množic o vsem, kar se je vsak čas dogajalo kjerkoli po olimpijskih tekmovališčih in o vsem drugem, kar je bilo važno za nemoteno prihajanje in odhajanje teh deset, tisočev, ki so se vedno znova zgrinjali kjerkoli, da spremljajo borbo za olimpijske trofeje.

Se bolj skrbno in precizno je bila urejena poročevalska služba, ki ni zahtevala samo najboljših tehničnih naprav z ogromnimi investicijami, temveč tudi močan kader sposobnih ljudi, da so mogli vse to delo opravljati s takšno naglico in v takšnem obsegu. Saj je v teh dnevih izšlo za tisk skoraj 300 obširnih in skrajno natančnih ter s samimi številkami napolnjenih komunikacijev, ki so bili podlaga za veliko novinarsko delo, združeno s to olimpijado. Seveda zdaj ne mislimo še na kopico ostalih, prav tako potrebnih priprav (oddelkov za prvo pomoč, ljudi za informacije, ljudi za spremljanje moštvev, ljudi za tolmače itd.), ki si jih tudi ni mogoče želeli boljše urejenih, kot so bile v okviru te prireditve. Skratka: mislimo, da bo treba vzeti zelo drobno steklo, kdor bo hotel med to obilico organizacijskih uspehov na vseh poljih najti le redke pomanjkljivosti, ki pa so bile sprito velikih dogodkov in tudi rekordnega obiska najbrže komaj izbežne.

S sportne strani je IV. zimska olimpijada prinesla največji uspeh vsem trem severnim evropskim državam, Norveški, Finski in švedski, katerih tekmovalci so odnesli nič manj ko 30 olimpijskih kolajn. Zelo častno je med ostro srednjeevropsko konkurenco odrezala Nemčija, ki ji ostane 6 kolajn, nato pa se vrstijo Avstrija in Amerika s po 4, Anglija in Švica s po 3 ter Francija, Madžarska in Kanada s po eno. Z olimpijskimi nagradami se vračajo v domovine torej samo zastopniki držav. 17 pa jih ni med njimi. Z najboljšimi šestimi mesti se razen teh — to je neoficielna klasifikacija, ki je mednarodni olimpijski odbor ne pozna — ponašajo, še Češkoslovaška, Italija, Japonska, Holandska in Belgija, tako da se mora z naslednjimi mesti in tudi brez neoficielnega priznanja zadovoljiti še 12 držav, med njimi tudi Jugoslavija. Na glede na to ugotovitev pa se tudi mi vračamo z lepimi uspehi in trdno zavestjo, da smo slednjič z izraznimi močmi — vsaj v glavnih disciplinah — nastopili v krogu 28 velikih narodov sveta. Na olimpiadi nismo samo pomerili svojih moči z ostalimi narodi, temveč pridobili tudi dragocene izkušnje, s katerimi bomo zdaj lahko dali našemu zimskemu sportu nove smernice in krepak razmah.

Za vse drugo, ki mi je še ostalo v spominu iz teh velikih sportnih dni, pa je pot iz Garmische do Ljubljane predolg: sicer pa imam tega za prvo silo dovolj.

Še nekoliko besed o skokih

Prvih 10 mest izpolnjujejo 4 Norvežani, 2 Finca, torej po 1 šved, Poljak, Japonec in Nemec, torej izmed 14 nastopajočih držav niti polovica. Vsi ostali, med njimi držav Američana Fredheim in Oimen, Kanadci, švicarji, Avstrijci, Čehi, Japonci in Italijani.

jani ter prav kot zadnji tudi mi, so se morali umakniti pred velikimi mojstri s severa. Naša mesta so tik pred koncem prav za prav tudi v tej konkurenci pre-slaba, posebno če pomislimo, da imamo Planico, ki je vendar edina na vsem svetu in smo zato za to disciplino v zadnjih letih doma storili ogromno, morda celo več, kot za ostale smuške panoge. Saj je znana stvar, da so nekatera obvezna tekmovalja pri nas zasedena tako slabo, da se s strahom vprašujemo, kdaj bo nastopila katastrofa, da bomo pri teh na 30 ali 50 km imeli vse, samo tekmovalcev ne. Slednjič tekmovalci, ki naj že leta in leta zastopajo naše barve na vseh mednarodnih nastopih, ne bodo vzdržali več in treba bo dobiti nadomestila zanje. Za skoke pa smo imeli aktivnih ljubiteljev zmerom dovolj in čudno je, da se niti najboljši med njimi letos niso mogli potisniti malo višje po tabeli. Pri vsem tem pa moramo vendar imeti tudi pred oči, da je bila letošnja zima za vse olimpijske priprave le deloma ugodna in smo prišli v Garmisch več ali manj prikrašani že v naprej. Toda to so bile okoliščine, v katerih so se vršile — razen redkih izjem — priprave povsod in tako tudi ta izgovor ne drži dovolj tehtno.

Nauk, ki nam ga daje skakalna tekma, je pač ta, da je treba zdaj prijeti še bolj. Sportnik ostane sportu zvest, ne zato, da je prvi, temveč zato, ker ga goji iz ljubezni in za cilje, ki so dosegljivi samo v njem.

Lav. Struna.

Službene objave LNP

Seja u. o. dne 12. II. 1936.

Zabeležijo se novi odbori in naslovi klubov: Sloga-Zg predsednik Copar Martin, tajnik Kovač Franjo, Bratstvo predsednik Cinkovic Josip, tajnik Rudigaj Tone, Rapid predsednik dr. Blanke Oton, tajnik Amon Avgust, naslov Frankl Ernest, Vetrinjska 5, Jadran predsednik dr. Ahčin Marjan, tajnik Jamnik Ciril, Gregoričeva 17 b/I, Korotan-Kr tajnik Kovačič Joško.

Pozivajo se službojuči odborniki na prvenstvenih tekmah podsavezne prvega razreda, da nakazujejo vseh 6% od utrkata tekem naravnost LNP, ker bo LNP obračunal z JNS.

Iz seznama članstva JNS so črtani klubi: Svoboda-Mrb. Sloga-Radna in Šoštanj.

V prihodnjih dneh prejmejo vsi klubi izpiske iz računov pri LNP. Klubi, čiji saldo je pasiven, prejmejo obnem oblozice. Vse obveznosti napram LNP morajo klubi poravnati najpozneje do 1. marca t. l. in sicer pod pretjno suspenzo.

V svrhu poenostavitve in hitrejšega poslovanja k. o. se določijo naslednji postopki:

1. seje k. o. se prenesejo od četrtka na torek.

2. igralci, ki so predani po p. o. kazenskemu odboru, se pozovejo na zaslišanje na prvo prihodnjo sejo k. o. Zunanje igralce zasliši tajnik III pismeno, tjejer po pismovni seji, in sicer v krajih, kje je o. o., preko tega, obnem obvesti prizadeti klub o pozivu njegovega igralca na zaslišanje. O. o. odnosno zunanji klubi morajo izvesti zaslišanja takoj po prejemu poziva, tako da bodo zapisniki o zaslišanju v podsavezu najpozneje vsak torek. Proti zunanjim igralcem, katerih zaslišanja ne bodo pravočasno v podsavezu, se bo postopalo, kakor da niso prišli na zaslišanje.

3. naloži se p. o. da v vseh težjih primerih preda igralce k. o. s takojšnjim suspenzom.

Pri JNS se urgira izdaja pravilnika za jurijskih prvenstvenih tekem.

V kolikor bi bil podpredsednik II zaradi javnih funkcij sprečen, da ne more voditi sej k. o. ga gosta po medsebojnem dogovoru zamenjaval predsednik ali podpredsednik I.

V snemladanski sezoni morajo odigrati jurijske prvenstvene tekme Atletiki in Celje v Celju. Ostali celjski klubi se lahko prostovoljno prijavijo k temu tekmovalju Rok prijavlje do 1. marca t. l.

Odstotke za podsavez od prvenstvenih tekem morajo službojuči odborniki nakazovati takoj po tekmah, tako da bo nakazilo do prve seje p. o. v podsavezu, sicer bo podsavez najstrožje postopal in prišil službojuče odbornike k tekmam iz Ljubljane na stroške klubov.

Službeno iz LNP. Drevi ob 20. bo po pismovni seji seja upravnega odbora.

S. K. Mars. V četrtak odborova seja v gostilni Zajc na Poljanski cesti. Polnoštevno.

L. Z. S. P. (Službeno). Na XVI. redni seji upravnega odbora je bil verificiran za Slalom klub 34 Lazar Milan. Vsi člani podsaveznega tehničnega odseka naj se polnoštevno udeležijo v petek seje upravnega odbora.

Službeno iz SO v Celju. Plenarni sestanek s. s. danes ob 20. v restavraciji »Na-Na«.

Slalom klub 34. (Teh. odsek. Sestanek vseh tekmovalcev bo v četrtak ob 18.30 v klubovem lokalu. Važno radi tekem za prvenstvo kluba. Prinesite seboj članske legitimacije.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 15. naprej obvezen trening junior-skih moštvev. V četrtak pa strogo obvezen trening za prvo moštvo in rezervno.

S. K. Slovan. V nedeljo se je vršil redni letni občni zbor, katerega se je udeležilo članstvo polnoštevno. Izvoljen je bil ta le odbor: predsednik dr. Milan Perko, podpreds. I. g. Kunaver Ludvik podpreds. II. g. Poznik Alojz, tajnik I. g. Kobiliča Jože, tajnik II. g. Jankovič Miha, blagajnik I. g. Stojan Stane, blagajnik II. g. Gerjol Dolfi, načelnik nog. sekcije g. Martelanc Milan, načelnik boks - sekcije g. Heller Ivan, gospodar g. Čerček Slave, odborniki gg. Biško Leon, Seunig Vital, Dorčec Ivan, Zrimšek Drago, Orožem Lojze, Grm Ivan, Škerl Pero in Batič Franc; namestniki odbornikov gg. Thuma Maks, Pavlič Franc, Bucik Anton in Globelnik Ivan. V nazorni odbor so bili izvoljeni gg. Anko Alojzij, Jean Maks, Jurvan Franc in Sluga Franc. Odbor je sestavljen iz samih sposobnih moči, zato je pričakovati, da bo kos nalogam, katere ga čakajo v novem poslovnem letu.

SK Slovan. Igralci, ki še niso vrnili opreme, naj to store do 21. t. m., in sicer gospodarju.

SK Amater v Trbovljah sklicuje za nedeljo 23. t. m. ob 9.30 v Volkerjevi gostilni na Vodah redni občni zbor. Na dnevnem redu so poročila funkcionarjev, volitev novega odbora in raznoterosti. Vabijo se vsi člani in podporni člani, pa tudi prijatelji kluba, da se občnega zbora udeležijo.

Kolo jahačev in vozačev v Ljubljani vabi na svoj redni letni občni zbor 2. marca ob 18.30 v sejni dvorani Kmetijske družbe, Novi trg, z običajnim dnevnim redom.

Iz življenja na deželi

ŠOSTANI. V nedeljo je gostoval v Šostanju šahovski klub »Gaberjex iz Celja. Tekma se je vršila na 15 deskah in je zmagal Šostanj v razmerju 8:7. Rezultati: Movin: Heinsiger 1:0, Robinšček: Janežič 0:1, Scharner: Slinšek 0:1, dr. Liechteneger: Prezelj 0:1, Krajec: Resnik 1:0, Sušelj: Krajšek 1:0, Levšek: Essih 1:0, Počkaj: Pušnik 1:0, Vitrih: Fric 1:0, Gorgo: Toter 1:0, Lorbek: Golja: pol:pol, Trobej: Mastnak pol: pol, Koren: Mirnik 1:0, Zalar: Franzl 0:1.

Naše gledališče

DRAMA

Sreda 19.: Tuje dete. Izven. Globoko znazane cene od 24 Din navzdol.

Četrtek 20.: Gosposki dom. Premiera. Red Četrtek.

Petek 21.: Ob 15. Vesela božja pot. Dijaška predstava. Cene od 5 do 14 Din.

Prof. šest študira v doma izvirno Vesničev dramo »Gosposki dom. Premiera bo v četrtak 20. t. m. za red Četrtek. V glavnih vlogah nastopijo: ga. Marija Vera, ga. M. Danilova, ga. V. Juvanova, ga. Šaričeva, ga. Gabrijeličeva ter gg. Levar, Kralj, Jan, Daneš, Bratina, Drenovec, Sanci in Potokar.

OPERA

Sreda 19.: Ples v Savoyu. Red Sreda.

Četrtek 20.: Carmen. Red B.

Petek 21.: Zaprtro.

»A propos, kaj dela Andula?« Bomo zvedeli v soboto 22. t. m. v opernem gledališču, ko se bo ta v resnici izvrstna češka opereta prvič vprizorila. Glasba je prava jazz-glasba; napisal jo je znameniti češki operni skladatelj Weinberger. Povsod, kjer se igra, je izredno priljubljena. V Pragi so jo igrali nad tristo krat, pri nas se izvaja le v Zagrebu in to od jeseni dalje po parkrat na teden. Delo študirajo režiser Zupan, baletni mojster Golovin in kapelnik Raha. Opozorjamo na premiero na pustno soboto.

Mariborsko gledališče

Sreda, 19. februarja: zaprtro.

Četrtek, 20. februarja: Ob 20. Ples v Savoyu. Red B.

KLJUČ SVETA

PHILIPS RADIO

Dolgoročno odplačilo

Sokolstvo

Telovadna akademija Sokola Ljubljana II. V telovadnici realne gimnazije v Vegovi ulici je priredil naš marljivi Sokol II v soboto zvečer lepo uspešno telovadno akademijo, ki so ji prisostvovali tudi podstarosta SSKJ br. dr. Engelbert Gangl, načelnik SSKJ br. dr. Alfred Pichler, župni starosta br. dr. Pipenbacher, župni načelnik br. Vrhovec, načelnica s. Kržetova, starosta Ljubljanskega Sokola br. Kajželj in drugi.

Najprej je prikoralo v telovadnico 5 deklic, ki so vaje »Lutke« opravile prav dobro. 15 dekčev je nato strumno izvedlo proste vaje in zatem je spet 5 deklic lepo izvajalo rajanje. Vaje moške dece na gredi so bile nekoliko predolge, vzbudile pa so pri občinstvu obilo prisrčnega smeha in zabave. Imenitno se je odrezal ženski naraščaj z vajami s pahljčami. Učinkovito so bile izvedene proste vaje naraščajnikov. Zatem nam je moška deca pokazala lepo izvedene skoke čez mizo s prožno desko.

Najmlajši so pokazali toliko izurjenost, da zaslužijo vse priznanje. Zelo so ugajala narodna kola obeh naraščajev. To točko naj bi uvedla na javne nastope vsa naša društva. Povsem nekaj novega so bile proste vaje članic v okusnih oblekah. Izredno lepe in učinkovite vaje, ki se odlikujejo po pestrosti gibov, so navdušile občinstvo. Telovadno akademijo so zaključili člani z izvrstno izvedenim pestenjem (boskom) ob velikem odobravanju gledalcev. Akademija Sokola II je pokazala, da razpolaga z izvrstnim telovadnim materialom, kar je zasluga marljivega prednjaškega zbora.

Sokol na Blejski Dobravi je imel pred dnevi glavno skupščino, ki jo je vodil staršina Starič Franc. Iz poročila tajnika Pavlata, prosvetarice Pavlatove, načelnika Arha, načelnice Košelnikove in blagajnika Podobnika je med drugim razvidno, da šteje društvo 92 pripadnikov, da je imelo nad 14.000 Din denarnega prometa in da se je župnega zleta v Kranju udeležilo 59 oseb. Kljub težavnim gospodarskim priklanam in oviram, ki jih delajo nasprotniki, društvo lepo in vztrajno deluje. Novo upravo sestavljajo: staršina Starič Franc, podstaršina Praprotnik Alfonz, tajnik Pavlat Adolf, načelnik Jakopič Ignac, podnačelnik Kersnik Vladimir, načelnica Košelnikova Bibijana, podnačelnica Jakopičeva Justina, prosvetar Arh Lovro, blagajnik

Artnik Jože in drugi. Po volitvah je govoril župni delegat Sušnik in pozival članstvo k intenzivnejšemu delu in slogi.

Sokol Vič. Pod predsedstvom br. staroste Borštnika je imela nova društvena uprava v ponedeljek 9. t. m. svojo prvo redno sejo, na kateri se je odbor konstituiral in so bili izvoljeni načelniki posameznih oddelkov. Določil se je minimalni program društvenih prireditev kulturnega in zabavnega značaja. Prva večja društvena zabava bo soboto 22. t. m. in sicer tradicionalna maskarada. Pustne prireditve viškega Sokola so si pridobile že velik sloves na Viču kakor v Ljubljani in okolici. Letošnja obeta prekositi vse dosedanje po dekoracijah, ki se izvršujejo pod strokovnim vodstvom br. Kosca, ki je dal letošnjim maskam devizo »Ples v Savoyu«.

Sokol v Beltincah je imel pred kratkim redni občni zbor, ki se ga je udeležilo precej članstva. Župa je zastopal profesor br. Degen. Po uvodnem govoru staroste so podali člani odbora obširna poročila, iz katerih je razvidno, da društvo kljub ne posebnim ugodnim razmeram napreduje. Predvsem zaslužita vse priznanje s. tajnica in s. načelnica, ki polagata posebno pažnjo sokolski mladini. Društvo je dala tajnica s. Prešernova lutkovni oder, ki ga nabavila iz lastne iniciative s pomočjo prostovoljnih prispevkov. Z letošnjim občnim zborom stopa društvo v 11. leto svojega delovanja in na naše geslo ob vstopu v drugo desetletje naj bo: Vse za sokolsko idejo in blagor naše mile Jugoslavije!

Smučarske tekme ČOS, ki se bodo vršile od 20. do 24. t. m. v Radhošti, bodo po sklepu Zveze Slovenskega Sokolstva istočasno tudi tekme za smučarsko prvenstvo slovenske sokolske zveze. Udeležili se jih bodo Čehoslovaki, Jugoslovenci, Poljaki in Bolgari.

Bursko Sokolstvo, ki je organizirano v beograjskem Sojuzu ruskajo Sokolstva, šteje 54 društev, 3021 članstva in 1283 naraščaj. Od društev jih deluje 2 v Ameriki, 2 v Bolgariji, 8 v Latviji, 1 v Poljski, 11 v Franciji, 4 na Češkoslovaškem in 26 v Jugoslaviji.

Sokolski vpliv na prvaka madžarske telovadne zveze, Pelleja, je bil po njegovi izjavi očividni. Pelle je, ko se je pričel razvijati v prvorazrednega borca, stopil v stike z raznimi sokolskimi tekmovalci in je na tak način obogatil svoje znanje. Kasneje, ko je to priznal, je bil po madžarski telovadni zvezi prekleto kot narodni izdajalec. Radi tega skoraj gotovo ne bo mogel na berlinski olimpijadi braniti madžarske za-

